

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Slovenskemu narodu.

Po enoletnem neprestanem in najdoslednejšem boju so poslanci SLS zadali Pašiću in njegovi družbi, ki izmozgava državo, posebno pa Slovence in Hrvate, tako hude udarce, da se je Pašić mogel za nekaj časa rešiti le še z nasiljem in s kršitvijo ustave. S sijajno spretnostjo je SLS pritirala položaj tako daleč, da se korupcija in gniloba, ki se je do danes na vse strani lahko krila z večino v narodni skupščini, z ustavo in zakoni, ne more nikamor več nasloniti: ne na večino, ne na ustavo, ne na postavbo, temveč samo še na nasilje in bajonete. Da je pa to v parlamentarni državi nemogoče dolgo vzdržati, je več kot jasno.

Poslanci SLS so sedaj po veliki bitki, ki so jo vojevali v Belgradu in v kateri se je Pašić mogel skriti le še za plašč kraljevega ukaza o odgoditvi parlamenta, objavili obširen proglas na ljudstvo, v katerem je jedrnat in jasno popisana dosedanja borba naših poslancev za avtonomijo slovenskega ljudstva.

V naslednjem priobčujemo nekatere odstavke.

Prelomljena beseda.

Slovenski in hrvaški narod sta se s srbskim leta 1918. združila v novo državo v trdni veri, da najdeta tukaj po stoletnih težkih borbah v novi državni zvezi, zgrajeni na popolni enakopravnosti, vse pogoje za razvoj svoje narodne samobitnosti na vseh poljih svojega javnega življenja. Če smo se združili v eno državo, smo to storili v trdni zavesti, da bodo v tej državi tem varnejše zaščitene vse one dobrine, ki smo jih morali skozi dolga desetletja v ljutih političnih in gospodarskih bojih braniti proti svojim narodnim nasprotnikom, kateri so nas politično zaslužili, gospodarsko izkoriščali in hoteli pripraviti grob našemu narodnemu življenju.

Že od začetka smo se zavedali, da more naš slovenski narod v veliki jugoslovanski državi živeti svoje lastno narodno življenje le tedaj, če uživa v okvirju države kar največjo državno-pravno samostojnost. To prepričanje je prišlo do vidnega izraza v ženevskem dogovoru meseca novembra

1918. leta in kasneje v dogovoru Narodnega veča z vlado nekdanje kraljevine Srbije. Temeljna misel teh dogovorov je bila, da mora nova država očuvati narodno individualnost kakor srbskega tako tudi slovenskega in hrvaškega naroda.

In kaj smo doživeli? Slovesne pogodbe in dogovore so sramotno poteptali. Sedanji ministrski predsednik g. Pašić je svojo velesrbsko zagrizenost javno dokumentiral na seji narodne skupščine z značilno izjavo, da že od vsega početka ni imel namena držati dano besedo in slovesen podpis. —

Namesto svobode — centralizem.

Že v prvih letih svojega narodnega življenja v novi državi smo morali bridko občutiti, da hočejo — seveda s častnimi izjemami — nad nami gospodovati, nas izkoriščati in da imajo tudi prikrite namene, da nam vzamejo našo narodno samobitnost. Ta težnja je dobila viden izraz v temeljnem državnem zakonu v takozvani vidovdanski ustavi, ki je v državo vpeljala kruti centralizem in ž njim nadoblast enega naroda nad dvema drugima. Vse avtonomne pravice, katere si je ljudstvo izbojevalo, so s tem kratkoma uničene. Na sramoto je bila ta ustava sklenjena tudi z nekaterimi slovenskimi in hrvaškimi glasovi.

Nato se v proglasu opisuje, kako je SLS od vsega začetka započela boj proti izkoriščanju slovenskega in hrvaškega naroda. V začetku je stala sama in osamljena v zbornici, tekem let pa se je zbrala večina zbornice ob njeni strani in osnoval se je opozicionalni blok za pobijanje korupcije v državi in za uvedbo reda in zakonitosti. Značilen in važen je sledeči odstavek:

Dve fronti.

Predvsem so se pa stranke opozicionalnega bloka programatično zavezale, da bodo notranje politične razmere v državi uredile na osnovi odkritosrčnega in iskrenega sporazuma med slovenskim, hrvaškim in srbskim narodom, ter da ne priznajo nobene državne ureditve, ki ne zajamčuje prava o samoodločbi ljudstva. Tako se je

v parlamentu na eni strani ustvarila večina, ki zagovarja politiko sporazuma, poštenosti in zakonitosti, na drugi strani imamo pa vlado parlamentarne manjšine gospoda Pašića, ki jo podpirata radikalna stranka in Pribičevićevi ljudje s slovenskimi demokrati vred. Te stranke zagovarjajo brezpogojno nadvlado političnega velesrbsstva, so proti sporazumni ureditvi države in proti izpremembi sedanjega za Slovence in Hrvate in tudi za državo samo skrajno pogubonosnega stanja. Dasi so manjšina, se hočejo za vsako ceno obdržati na vladi. S strahovladno in nasiljem vplivajo na ljudske mase in po izjavi gospoda Pašića bodo uporabljali surovo silo, da se vzdržijo na oblasti.

Nadalje razpravlja proglas o državnem prevratu, ki ga je izvršila Pašičeva vlada s tem, da je pogazila ustavo ter si nasilno prilastila oblast, dasi predstavlja v narodu in parlamentu veliko manjšino.

Končno se glasi proglas:

Naša armada raste.

Zastoj je trud onih, ki menijo, da se bodo mogli z izigravanjem ustavnih določil parlamentarne večine in parlamentarizma samega dalj časa vzdržati na vladi in zadrževati nujni razvoj političnih dogodkov v državi. Številno braniteljev sperazuma in sporazumno ureditve države raste. Vrste proticentralistov in protikorupcionistov se množe. V ustavotvorni skupščini so bili zastopniki SLS osamljeni, v trdem boju proti vsem drugim parlamentarnim skupinam so morali sami vztrajno braniti avtonomistično misel in delati zanjo najživahnejšo propagando. Danes se morejo s ponosom ozirati na 4 letno dobo uspešnih parlamentarnih borb za pravico slovenstva in hrvatstva in z zadoščenjem lahko konstatirajo, da je danes v narodni skupščini 160 poslancev — torej absolutna večina — ki obsoja vsako nasilstvo nad Slovenci in Hrvati in priznava pravico samoodločbe tudi Slovincem in Hrvatom. Ali ni naša avtonomistična misel, za katero je SLS založila vse svoje sile, v naglem pohodu dobila največji razmah? Kje je sila, ki bi se mogla trajno ustavljati večini ljudstva? In kdo bi se drznil prezirati parlamentarno večino? Naj se pouče iz zgodovine, kako je ljudstvo obračunalo z nasilneži in korupcionisti.

Vztrajnost do konca.

Velja vztrajati. Ljudstvo, ki vrže vse svoje organizirane sile v politične boje za velike narodne in socialne ideale, je še vsikdar zmogalo. Ne dvomimo niti za tre-

Slovenskemu, hrvatskemu in srbskemu narodu!

Slovenska ljudska stranka, Jugoslovanska demokratska in Muslimanska stranka so izdale na vse slovensko, hrvatsko in srbsko ljudstvo sledeči proglas:

Na željo vlade, ki se je proglasila za neodgovorno, je kralj izdal ukaz o zaključenju sej narodne skupščine. Na čelu državne uprave je ostala sedaj vlada, proti kateri se je odločno izjavila večina ljudstva po svojih izvoljenih zakonitih zastopnikih. Ostala je, da z narodnim denarjem in narodno usodo razpolaga proti volji ljudstva in brez kontrole narodnega predstavništva — vlada, kateri sta korupcija in nasilje edini vir moči.

Da se ta slaba vlada obvaruje pred pravično obsodbo narodne skupščine, so se zavrgli vsi oziri. Narodna skupščina se je zaključila v trenutku, ko je imela pred seboj najvažnejše in najnujnejše posle. Pozabili so tudi na invalidski zakon in na pravico, ki jo dolgujemo invalidom; ob pomoč so toliki poplavljeni kraji, katerim je hotela narodna skupščina pomagati; zanemarjeni so kmetje, katerih zakonodajna zastoj čaka, da pride na dnevni red; v arhiv so romali zakonski predlogi, katerih nujnost je narodna skupščina soglasno priznala.

Pretežni del hrvatskih narodnih zastopnikov se že leta ne vdeležuje dela narodne skupščine, ker smatrajo, da jim ustava in zakoni te države ne dajejo zadostnega jamstva za pravice onih, katere zastopajo. Leta že se tem hrvatskim predstaviteljem očita njihova izvenparlamentarna borba ter se pozivajo, da pridejo v narodno skupščino ter da v njej kot ravnopravni državljani branijo svoja prava in se bore za svoje ideje. Že nad leto dni se dela, sporazumno z najvišjim faktorjem v državi na velikem narodnem poslu zblizanja in sprave vseh delov našega ljudstva, delajo se priprave, da se oživotvori politika iskrenega sodelovanja na državnih poslih vse doslej sprtih in nezadovoljnih bratov.

A ko vsi hrvatski poslanci končno pridejo v Belgrad, tedaj se vrata narodne skupščine zapro, da se v tem skupnem narodnem domu ne bi slišala njihova beseda. In s tem aktom ne soglašajo do kraja niti manjšina, ki stoji za vlado. Obe vladni skupini izjavljata, da želita sodelovanje Hrvatov v državnih poslih, a takoj nato se sodelovanje odkloni s kraljevim ukazom! Prihod tako velikega števila hrvatskih poslancev mora značiti za vse nas, počenši od najvišjega nosilca državne oblasti, ne samo poziv v bratski objem vseh državljanov naše države, ne samo dokaz o najtoplejši želji, da vsi vzajemno sodelujemo na splošnem delu za dobrobit in blagostanje našega ljudstva, nego tudi uresničenje tistih idealov, ki so bili nam vsem od nekdaj najsvetejši. Ti ideali so mogli še-le s prihodom poslancev iz največje hrvatske stran-

nutek, da bo slovensko ljudstvo vztrajalo v svojem velikem boju enotno in reomajano. V široki zakonodajni avtonomiji je edina garancija boljše bodočnosti slovenskega naroda.

ke v narodno skupščino postati resnično dejstvo.

Ne smemo pozabiti niti tega, da je ena glavnih pravic ljudstva, da po svojih zastopnikih, narodnih poslancih kontrolira vlado in njene organe, a to se vrši v parlamentu potom vprašanj in interpelacij. Narodni zastopniki so v zadnjem skupščinskem zasedanju vložili veliko množino interpelacij, s katerimi se ugotavlja korupcija, nezakonitost in nasilja od strani vlade in njenih organov. Po čl. 82. ustave in čl. 71. poslovnega reda so ministri dolžni, da odgovore na vse te interpelacije tekom istega zasedanja, in to najkasneje v roku 2 mesecev. Vlada je, da narodnemu predstavništvu ne bi dajala računa o vseh svojih in svojih organov nezakonitostih, nasilju in korupciji — pobegnila izpred narodnega sodišča in s tem pogazila ustavo, ljudstvu pa odvzela eno njegovih glavnih pravic, pravico kontrole in sodbe.

Z zaključenjem narodne skupščine se je izvršil državni prevrat. Kralj ima pravico, da zaključi seje narodne skupščine, ko se je bil sklenil proračun in so ministri odgovorili na vse vložene interpelacije. Toda v pravni državi je pravica enega omejena po pravici drugega. Kraljeva pravica, da zaključi seje narodne skupščine, je omejena po pravici narodne skupščine, da kontrolira vlado in da je na čelu državne uprave vlada, ki živi tudi njeno zaupanje. Če ustava pravi, da je ta država ustavna in parlamentarna monarhija, potem se morejo seje narodne skupščine zaključiti samo na predlog vlade, ki ima zaupanje parlamenta, to je po posrednem pristanku narodne skupščine same. Z zaključenjem sej narodne skupščine brez njenega pristanka in proti njeni jasno izraženim volji se je pogazil državni osnovni zakon, izvršil se je udarec na suverenost naroda v tej državi. V parlamentarni monarhiji, v kateri vlada skoraj pol leta upravlja državo brez večine in brez parlamenta, torej brez prave odgovornosti, so že s samim tem dejstvom odpravljene tiste določbe ustave, ki tvorijo temelj državne organizacije, ustavljen je parlamentarni režim in začne se režim osebne volje in absolutizma.

Kot predstavitelji večine narodne skupščine in večine ljudstva izjavljamo, da tega ne puščamo brez posledic. Zahtevamo, da se storjena pogrška popravj s tem, da se narodna skupščina takoj skliče na izredno zasedanje in tako vrne v vsa svoja prava. Ne moremo in nečemo sprejeti nobene druge rešitve in sklenili smo, da v nasprotnem slučaju temeljem pravic, ki nam jih daje ustava, pozovemo pred sodišče tiste, ki so za ta protustavni akt prevzeli formalno odgovornost.

Narod te borbe ni hotel. Usiljuje se mu z državnim prevratom. Prepričani smo, da bo narod to borbo za svoje osnovne

pravice in posebno tudi za svojo suvereniteto, ne žaleč žrtev, ki se bodo od njega zahtevale, sprejel in jo vodil do konca. In mi smo kot njegovi izvoljeni zastopniki dolžni, da v tem boju vztrajamo skupaj z njim vse do zmage.

Belgrad, dne 29. maja 1924.

V imenu opozicionalnega bloka:

Lj. M. Davidović. Dr. Korošec. Dr. Spaho.

Občinske volitve.**ZAUPNIKOM!**

1. Ali berete navodila v «Domoljubu»? Vedno pridejo slučaji, ki pokažejo, kako se maščuje, če kdo ne prebira redno naših navodil. Po toči zvoniti je prepozno.

2. Takoj po izidu volitev poročajte tajništvu SLS, Jugoslovanska tiskarna, o izidu.

PREKLICI PODPISOV.

«Domoljub» je že prinesel, kako naj prekličejo oni, ki so bili zapeljani in so podpisali kako centralistično listo, svoj podpis. Poudarjamo, da to še zmeraj lahko store do dneva volitve in je treba samo poslati lastnoročno podpisano izjavo na glavarstvo.

Poročajo nam pa tudi, da so nasprotniki, ki niso mogli drugače dobiti dovolj podpisov, podpise kar ponarejali. Kadar kdo izve, da so njega podpisali in tako njegovo ime zlorabili, naj napiše na glavarstvo tako-le:

Izjava.

Podpisani (ime, priimek, stan, bivališče) sem dognal, da sem na kandidatni listi (tu se pove označbo lista). Izjavljam, da te liste nisem nikoli lastnoročno podpisal in me je torej moral kdo drugi podpisati.

..... (kraj), dne 1924.

(Podpis.)

ŽENAM IN DEKLETOM!

Sedanji volilni red vam ne daje volilne pravice. Če pa je zanikern občinski zastop, če je zanič državno gospodarstvo, tudi ve občutite. Ko velesrbski pritisk davi Slovenijo, trpite tudi ve. Mislite na to tudi ob sedanjih občinskih volitvah. Razložite tistim možem in tistim fantom, ki premalo berejo, kako silnega pomena so tudi sedanje občinske volitve v odločilnem boju, ki ga bijemo za osamosvojitve našega naroda. Povejte vsem, da je več korist vsega ljudstva kot korist kakšne vasi, kakšne žlahte in kakega posameznega mogočnjaka. Pokažite svojo zavednost! Pa še nekaj. Mislite na to, da ne bo v vaši bližini nobenega zaspaneta, ki bi se kakorkoli skušal odtegniti volitvam. Vsakdo mora na volišče, da kot mož izjavi ali je avtonomist ali ni.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Kri v Trbovljah.

Nasilna liberalna politika je rodila v nedeljo v Trbovljah tako žalostne sadove, da je to jason opomin za državne krmiljarje, da je naša država zašla med nevarne čeri, v katerih se lahko razbije. Nobena država se ne more dolgo časa vzdržati z nasiljem nad svobodnim mišljenjem svojih državljanov. Mišljenje se nikjer ne izpreminja s silo, temveč samo z delom. Zato mi najodločneje obsojamo vsako nasilje, pa naj pride od te ali one strani.

Krvavi dogodki v Trbovljah so se razvijali sledeče:

Orjuna je napovedala za v nedeljo v Trbovljah, kjer je komaj 20 liberalcev, razvitje prapora. Komunisti so odgovorili, da pomeni to izzivanje in da ne bodo trpeli, da bi se Orjunci prikazali v Trbovljah. Nato so liberalni listi odgovorili še bolj izzivalno in pozivali, da naj bo udeležba kar mogoče mnogoštevilna. Vsak človek je vedel, da nedelja ne bo mirno potekla, posebno, ker je Orjuna oborožena do zob, komunisti pa tudi niso brez orožja. Dolžnost vlade je bila prepovedati tako orjunske slavnosti kakor tudi komunistični shod, ki je bil za isti dan napovedan.

V nedeljo je korakalo do 800 Orjunccev v Trbovlje. Kar se zaslišijo klici proti Orjuni, delavec Fric skoči proti orjunske mu praporu in ga hoče iztrgati. Takoj pade strel in Fric pade mrtev na tla. Začela se je prava bitka in ker so bili Orjunci boljše oboroženi, so imeli delavci večje izgube. Padlo je na strani gledalcev pet oseb, med temi dete štirih let, od Orjunccev pa trije voditelji, ranjenih je pa okrog 20 oseb.

Ko je bitka prenehala in nastopilo orožništvo so se gledalci razbežali. Orjunci so se takoj razkropili po Trbovljah, z naperjenimi revolverji ustavljali in preiskovali mirne moške, ako imajo orožje, vdiral s sekirami v stanovanja in tako ustrahovali vse Trbovlje. Ujeli so nekaj rudarjev, med njimi rudarja Fakina iz Zagorja, katerega so zvezali in ga peljali v občinski kamnolom in ga ustrelili. Po tem končanem aktu so odšli, ubitega Fakina pa pustili tam ležati. Druga četa Orjunccev je pa prišla v komunistični rudarski dom, ga polila s petrolejem ter ga zažgala. Požarne brambe, ki je prihitela gaisit, niso pustili blizu. Šele na odločno zahtevo rudniškega ravnateljstva, da so v nevarnosti druge hiše, so smeli požar omejiti. Popoldne je prišel v Trbovlje oddelek vojaštva. Popoldne so se Orjuanci odpelejali proti Ljubljani in vzeli ubite tri člana seboj v vlak. Ker jim tega postajenačelnik in sodnik nista dovolila, ker je to proti predpisom, so ju z revolverji v rokah prisilili, da sta utihnili. Orožništvo je bilo v Trbovljah ta dan silno pomnoženo.

Ko so prišli Orjunci v Ljubljano, so začeli strahovati Ljubljano. Prekinili so vse prireditve in zabave. Upirati se jim ni upal nihče, ker vsak se boji za svoje življenje. Oddelek je udrl tudi na dom dr. Lemeža, ki je vodja komunistov, katerega pa niso dobili doma. Maščevali so se pa s tem, da so razbili vse na drobne kosce, kar je bilo v stanovanju.

Kakor moramo najodločneje obsojati vse strele, ki so padli v prvi bitki, pa naj so prileteli od te ali one strani, vendar je to v medsebojnem razburjenju in sovraštvu, ki je trenutno vzklopelo, precej razumljivo, čeprav vsega obžalovanja vredno. Toda, da še potem, ko ni nobene nevarnosti več, gre do Orjunci ter zvežejo rudarja, mu dajo jesti in piti ter ga nato čisto mirno, zavestno in hladnokrvno ustrelje, to presega vse meje. To ne najde primerel! In da potem, ko ni nobene nevarnosti več, gre do in zažgo vpricho orožništva Rudarski dom, to so dejanja, ki kličejo po najostrejši kazni. Če bo državna oblast napram takim dejstvom pokazala kakršnokoli popuščanje in ne bo takih hudodelstev kaznovala po postavah, bo ljudstvo moralo izgubiti vso vero in zaupanje v pravičnost in nepristranost državnih oblasti.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

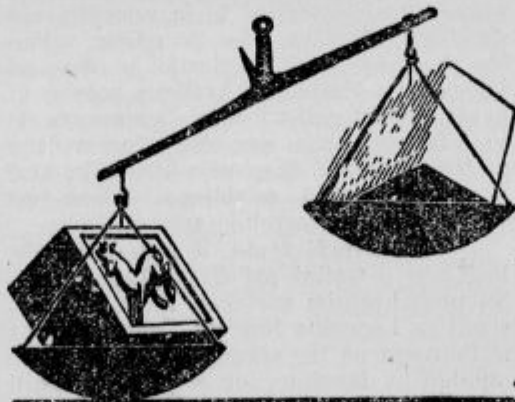
v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega mostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela «UNION». — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše.

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavne delniške družbe hotela «Union» v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

MILO „GAZELA“ ODEHTA PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI

vse manjvredne, cenojše izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

Poročne prstane

v veliki izberi PRIPOROČA JOSIP JANKO, urar v KAMNIKU, na Šutni, nasproti farne cerkve.

MLEKARSKA ZADRUGA v ŠT. VIDU p. VIPAVI (Friuli — Italija) išče izprašanega MLEKARJA tudi za parni stroj, event. da mlekarno tudi v NAJEM. Ponudbe s spričevali je poslati do 1. junija. Stanovanje prosto. — Mlekarska zadruga v Št. Vidu pri Vipavi, r. z. z. o. z. 3019

PO SVETU

Nemčija. V torek 27. pret. m. je bil otvorjen novi nemški parlament. Vsled burnih kravalov, ki so jih vprizorili komunisti, se je morala seja prekiniti. Komunisti so namreč zahtevali, da se morajo izpustiti oni njihovi poslanci, ki so vsled raznih političnih prestopkov, ko še niso bili člani državnega zbora, zaprti. Ko so se imenoma klicali novi poslanci, so komunisti z burnimi klici spremljali imena skrajno nacionalističnih voditeljev, zlasti pa ime generala Ludendorffa. Skrajni nacionalisti pa so na vso moč prepevali vse-nemške izzivalne pesmi. Na drugi seji 28. pret. m. so se nemiri ponovili, vendar se je pa lahko izvolil predsednik. Od 434 oddanih glasov je dobil nem. nacionalec Wallraf 202, soc. demokrat Löbe 107, centrumaš Jehrenbach 63 in komunistični kandidat 47 glasov. Ker nihče ni dobil večine, je prišlo do ožje volitve med Wallrafom in Löberjem, zmagal je Wallraf, ki je takoj prevzel svoje posle. Pri tej izvolitvi se je pokazalo, da je desnica v slučaju potrebo enotna, dočim je levica razdeljena. — 26. pret. m. je centrumaš dr. Marx s svojo vlado odstopil. Po pogajanjih s predsednikom republike Friderik Elbertom pa se je izkazalo, da nemški nacionalci kot najmočnejša stranka nove vlade ne morejo sestaviti. Vsled tega je predsednik poveril sestavo vlade zopet dr. Marxu. Pogajanja, ki jih je imel doslej Marx z nem. nacionalisti, so pokazala, da je njihova udeležba na vladi skoraj izključena. Vsa znamenja kažejo, da bo v kratkem sestavil Marx iz strank sredine novo vlado, katere glavni program bo sprejetje Dawesovih predlogov. General Dawes je predsednik mednarodne izvedeniške komisije, ki je na podlagi strokovnih preiskav ugotovila plačilne zmožnosti Nemčije. Glavno vprašanje mednarodne politike je zdaj ravno vprašanje, ali sprejme Nemčija zavezniški Dawesov načrt. Vse velesile se danes že praktično bavijo s posameznostmi izvršitve Dawesovega načrta in je samo treba, da ga sprejme še Nemčija, nakar so takorekoč vsi problemi rešeni. V Nemčiji vodi katoliški centrum, kateremu pripada tudi dr. Marx, odločivno borbo za sprejetje Dawesovih zavezniških predlogov. Nemška industrija, ki je od blagohotnosti zaveznikov popolnoma odvisna, tudi pritiska na to, da državni zbor zavezniški načrt neizpremenjeno sprejme in to tembolj, ker se v tem slučaju vrne Nemčiji Poruhrje in se vzpostavi njena teritorialna in gospodarska enotnost ter se ji zagotovijo veliki krediti, ki povzdignejo njeno valuto. Vse kaže, da bo Nemčija, pa čeprav pride na krmilo desničarsko usmerjena vlada, sprejela veliki mirovni načrt Amerikanca Dawesa, ker sicer jo čaka vdrugeč grenka usoda, ki bo hujša od prve!

Grčija. Po časopisnih vesteh so že vse države priznale grško republiko razen Rumunije. Časopisi se zelo bavijo z vprašanjem, čemu potem drži Rumunija še svojega konzula v Atenah.

NOVICAR

d Sadovi svobodomiselnih vzgoje in liberalnega časopisja. Slovenski gospodar poroča: Bilo je veliki pondeljek leta 1924, v šestem letu po ustanovitvi Jugoslavije, boljše rečeno kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na Oljski gori (na Štajerskem) je bil kakor vsako leto prvi cerkveni shod. Krasen dan je privabil od blizu in daleč veliko število romarjev, oblečejo se v mašno obleko, stopijo pred oltar ter tamkaj skrunijo najsvetejše obrede. Drug ide v spovednico, da sliši spoved fine in čednostne gospodične, ki je prišla z družbo. Tretji pa se v cerkvi pojavijo druge vrste romarji.

In kakšni so ti romarji? Niso v priprosiem oblačili slovenskih kmečkih fantov in deklet. Gosposko obleko imajo. Ko vstopijo v cerkev, se ne poklonijo Bogu. Mesto molitve se v hiši božji razlega nesramen smeh in bogokletna psovka. Nekaj jih gre v zakristijo, oblečejo se v mašno obleko, stopijo pred oltar ter tamkaj skrunijo najsvetejše obrede. Drug ide v spovednico, da sliši spoved fine in čednostne gospodične, ki je prišla z družbo. Tretji pa se v cerkvi pojavijo druge vrste romarji.

V sramoto slovenskega ljudstva moramo izjaviti, da to niso bili ciganski pritepenci, niti tujei po veri in narodnosti. To so bili sinovi in hčere slovenskega naroda. Mladi ljudje, ki se vzgajajo v svobodomiselnih organizacijah in ki črpajo svojo duševno hrano iz brezverskega časopisja. — Pred par tedni se je vršila na Oljski gori zadostilna slovesnost.

d 32 milijonov kron so dobili liberalni časopisi cele države iz državne kase in žepov davkoplačevalcev za izdajstvo, ki so ga učinili Pribičevičevi liberalci nad slovenskim in hrvatskim ljudstvom. Zato roma vsak teden ogromna množina brezverske Domovine brezplačno po vseh krajih slovenske zemlje. Ljudstvo plačuje davke, da krvavi, iz teh davkov pa se plačuje liberalno časopisje, ki venomer ščuje državno oblast na isto ljudstvo.

d Zanikernost in nesreče na naših železnicah. Pred nekaj dnevi je bila zopet nesreča pri Rajhenburgu, ki je pa k sreči zahtevala samo materialne žrtve. En vagon tovornega vlaka je skočil s tira, se poškodoval ter zaprl progo za več ur. Ko so sredi noči razburjeni potniki govorili z železniškim osebjem so slišali od več strani: »Ko bi potniki vedeli, kako zelo so ogroženi pri vsaki železniški vožnji, bi na cilju vedno hvalili Boga, da so odnesli zdravo kožo.« In to bo tudi res, če človek pomisli, kako se zadnji čas pri nas množijo železniške nesreče. Mnogo se o tem izve, še več pa prikrije in zamolči, ker se prometne oblasti dosledno poslužujejo te čudne taktike prikrivanja. Sprevodniki in drugo vlakovozno osebje ve dovolj povedati o strašnem stanju naših železnic. Pragi so večinoma prepereli in izrabljeni, vijaki popuščajo in se dajo že s prstom izvleči iz pragov. Tiri so tako obrabljeni, da koleca nimajo več prave opore in vsak čas se lahko uderejo,

zlomijo ali pa upognejo ter povzročijo strašne katastrofe. Na naših železnicah prežitoj smrt. Železniška uprava nosi na tem glavno krivdo, ker je popolnoma opustila nekdanjo in silno potrebno brigo za železniški material.

d Povodenj v Bački je prizadejala večstomilijonsko škodo. Vzrok velike poplave, ker so se podrla vodni nasipi, ki so jih oskrbovale takozvane vodne zadrage. Ker se pa velesrbska centralistična vlada za te zadrage ni nič brigala, niso mogle vršiti svojega dela. In tako je nastala velika nesreča.

d Sramoten poraz. V pondeljek 26. m. m. je nogometno odposlanstvo naše države nastopilo na olimpijadi v Parizu pred 30 tisoč gledalci. Borilo se je proti nogometnemu zastopstvu države Urugvaj. Poraz Jugoslavije je bil popoln.

d Umrl je 23. maja v Zapogah Jernej Hočevnar v 47. letu starosti, posestnik in oče 7 otrok. Bil je več let naročnik Domoljuba. Nasprotnih listov ni poznal. Bil je dober in usmiljen do revežev. Naj v miru počival

d Umrl je v Kranju Vinko Majdič, star 67 let, lastnik velikega valjčnega mlina, ki pa je v zadnjih letih popolnoma ustavil svoj obrat.

d Ogromna eksplozija v Bukarešti. Bukarešt je glavno mesto Rumunije. Prav v bližini se je nahajalo municijsko skladišče s 100 vagoni municije. Iz neznanih vzrokov se je skladišče vnelo in nastala je velikanska eksplozija, ki je razrušila vsa skladišča, okoliške hiše in pobila veliko šip v mestu. Kraj eksplozije je samo en kilometer oddaljen od kraljeve palače, ki je bila znatno poškodovana. Domnevajo, da je bila eksplozija namenoma povzročena po boljševikih. Z eksplozijo je vojaška moč Rumunije močno oslABLJENA, Rusom pa stališče glede Besarabije zelo olajšano.

d Prebrisani ženini. K posestniku Fr. Podržaj v Gatinu pri Grosupljem je prišel pred kratkim možakar, ki se je predstavil za Leopolda Ravčeta, veleposestnika iz Petrovca na Hrvaškem. Mož je bil silno uljuden in darežljiv, ter se je začel ženiti pri domači hčerki. Ko pa mu je začelo primanjkovati denarja, je pregovoril njegovega očeta, da se je peljal na njegovo posestvo v Petrovcu, na katerem gospodinji po njegovem zatrdilu njegova mati Kozakova. Pravil je, da ima mati shranjeno tudi njegovo blagajno, v kateri ima čez 1 milijon dinarjev. Ta denar naj bi Podržaj dvignil in ga prinesel njemu, češ da bodo napravili sijajno poroko, kakršne še niso videli v okolici. Franc Podržaj, v dobri veri, da bo res dobil tako bogatega in radodarnega zeta, se je nemudoma napravil na pot. Iz prijetnih sanj hrupnega in bogatega ženitovanja ga je zdramilo še le poročilo orožnikov v Petrovcu, ki so možu povedali, da v celem okraju in daleč na okrog sploh ne poznajo nobenega posestnika, še manj veleposestnika Ravčeta. Ko pa se je mož

ogorčen in do dna duše užaljen vrnil domov, ga je čakalo še skoro bridkejšje presenečenje. Povedala mu je žena, da se je podjetni ženini že kmalu po njegovem odhodu odpeljali, da uredi vse potrebno za svatovanje, ona pa mu je dala na račun milijona, ki bi ga moral prinesiti mož iz Petrovca, 32.000 kron posojila. Preiskava je ugotovila, da je bil podjetni sleparski ženinkovač Leopold Plavec, doma iz Doblje pri Črnomlju. — To pride odtod, ker nekateri ljudje ne berejo časopisov. Domoljub venomer opozarja ljudi, naj bodo oprezni napram raznim tujeem in je prav v zadnjem času popisal podoben slučaj iz Kamnika. Seveda, kdor ne bere, je še vedno »gor plačal«, na ta ali oni način.

d Neprosto voljna kopelj. Minolo nedeljo so se mudili na Bledu učenci in učenke zagrebške zasebne trgovske šole prof. Dragiča, ki so bili na izletu v Sloveniji. Mladina se je vozila tudi po jezeru. V nekem čolnu je bilo 10 učenk, ki so hotele same veslati. Na jezeru so pa pozvale nekega svojega tovariša, ki se je kopal, naj jim pride pomagat veslati. Dijak je res hotel stopiti v čoln; toda čoln se je pri tem prevrnil in vseh deset učenk je padlo v vodo. Ker je bila pomoč takoj pri roki, so vse učenke še žive rešili, a tri so morale ostati na Bledu v negi.

d Nevarna igrača. Na Selu pri Ljubljani sta se igrala 13 letni France Culkar in njegov 5 letni bratec Tonček. Nekje na dvorišču ali v smeteh sta našla fanta dinamitno eksplozivno patrono, ki je imela še nerazstreljeno glavico. Med igranjem jima je patrona eksplodirala z močnim pokom. Oba dečka sta dobila težke poškodbe po rokah in po glavi in so jih prepeljali z vozom v bolnico.

d Kako napredujemo. Silne električne lokomotive dvigaje težke vlake preko pogorja Rocky-Mountains (skalnato pogorje v zapadni Sev. Ameriki). Ko pa se spuščajo se zopet same električno zavirajo in pri tem proizvajajo novo električno silo in jo oddajajo zopet daljnovodu. Na ta način delno nadomestijo ono energijo na elektriki, ki so jo porabile za dviganje na gorovje.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Sredstva za ponemčenje koroških Slovencev. Na letnem obnem zboru celovške podružnice »Südmarke« (organizacija za ponemčevanje Slovencev) 3. pret. m. je podal načelnik dr. Grafenauer (aktivni sodnik) med drugim sledeče za nas zanimivo poročilo: Delo Südmarke obstoji zlasti v podpiranju nemških telovadnih in pevskih društev, požarnih bramb in drugih organizacij v jezikovno mešanem ozemlju. Südmarka je nadalje ustanovila dve štipendiji za »nemškomisleče« učiteljskince, ki se zavežejo, da se bodo naučili slovenščine in da bodo po dovršenih študijah delovali gotovo dobo let v jezikovno mešanem ozemlju. Südmarka omogočuje tudi izdajanje nemškega lista »Koroška domovina«. Kljub vsem tem žrtvam pa ni uspehov, ker postaja narodnostna zavednost naših bratov vsled živahnega delovanja slovenskih kulturnih in političnih organizacij vsak dan večja.

Občni zbor »Zadružne zveze« v Trstu. V četrtek 22. pret. m. se je vršil v Trstu IV. obč. zbor »Zadružne zveze« v Trstu, katere šteje danes 133 zadrug z 42.000 člani. Aktivno premoženje »Zveze« je znašalo v pret. letu 2.431.290,35 lir. Potom »Zveze« se je izplačalo okoli 750.000 lir američanskih nakazil, ki so bile nakazane od slovenskih izseljencev svojim družinam. V pret. letu je imela »Zveza« 39.903.828,68 lir denarnega prometa. Zadružna zveza v Trstu je bila ustanovljena pred tremi leti (2. junija) iz bivših liberalnih zadrug.

VOJAŠKE ZADEVE.

Pri letošnjih naborih se morajo predstaviti naborni komisiji vsi mladeniči, rojeni leta 1904 in vsi začasno nesposobni letniki 1899, 1900, 1901, 1902 in 1903. Župan mora prinesiti k naboru za letnike 1901 do vključno 1904 »rekrutno spiske«. Za letnika 1900 in 1899: 1. poročilo župnega urada iz krstne in mrliške matice in 2. potrdilo davčnega urada o neposrednih davkih rekrutove družine.

Vsi vojaški obvezniki do 50. leta starosti, ki mislijo, da so postali za o s e b n o vojaško službo nesposobni, imajo pravico, da se na dan nabora z domačimi rekruti predstavijo naborni komisiji, da jih pregleda in ugotovi njihovo sposobnost oziroma nesposobnost za vojaško službo. Ti naj prinesejo s seboj vse vojaške listine.

Oprostitev. Ako družinski poglavar vsled svoje nesposobnosti za delo ali vsled pomanjkanja za delo sposobnih mčških in ženskih družinskih članov zaprosi, da se rekrut oprostí aktivne vojaške službe, se mora radi zdravniškega pregleda istočasno z rekrutom predstaviti naborni komisiji. Rekrutni komisiji se morajo predstaviti tudi vsi moški družinski člani, ki so nad 17 let stari in o katerih se trdi, da so za delo nesposobni ter se vsled tega prosí, da bi bil rekrut oproščen.

Ženske — nabornice! Poveljstva vojnih okrožij so po nalogu ministra za vojno in mornarico odredila, da se morajo tudi nad 17 let stare ženske radi zdravniškega pregleda predstaviti naborni komisiji, ako se o njih trdi, da so za delo nesposobne in se vsled tega prosí, da bi bil sin oziroma brat oproščen vojaške službe in ako družina plačuje nad 20 Din davka. N. pr. Mati vdova ima sina-nabornika. Davka plačuje nad 20 Din. Ako želi, da bi bil sin oproščen, mora tudi ona z njim na nabor. Če bo zdravnik ugotovil, da je mati nesposobna za delo, bo sin oproščen.

Pripominjamo, da je ta naredba, ki je menda samo na Balkanu mogoča, protizakonita in v popolnem nasprotju z zakonom o ustrojstvu vojske in mornarice, katerega 50. točka c) se glasi: ... Med nesposobne zadržarje se štejejo ženske vobče... Seveda so pa podrejena vojaška oblastva vezana na naredbo, dokler je ne razveljavi državni svet ali narodna skupščina.

Bolni naborniki se morajo tudi predstaviti naborni komisiji, če so le za transport sposobni. Ako je rekrut gluh, gluho-nem, božjasten, slaboumen, mora njegov oče predložiti naborni komisiji uradno po-

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

POLITIČNI ZAPISKI

Ali smo ali nismo?

Pašičev velesrbski režim je zopet za nekaj mesecev zmagal. Pripravljeni moramo biti, da nas bodo pritiskali kakor doslej in če mogoče še v večji meri. Vse bodo poskusili, da bi napravili naše ljudi malodušne. Nobenega sredstva se ne bodo zbalí, da bi pritrali naše ljudstvo do obupa. Iskali bodo zaveznikov pri raznih nergačih, pri malih strančičah, pri plačanih agitatorjih, pri uradništvu in pri vseh, ki se čutijo odvisne. Namen naših nasprotnikov je pripraviti slovensko ljudstvo do tega, da bi se odreklo svoji avtonomistični misli. Ker vedo, da je naša stranka edina, ki brez strahu, brez ozir na levo in desno, doma in v Belgradu, povdarja, da je naša rešitev v osamosvojitvi slovenskega naroda, zato so vsi liberalni časopisi in vsi Žerjavovi priganjači, naj nosijo kakršnokoli krinko, složni v napadih na Slovensko ljudsko stranko. Mi povemo čisto odločno, da ne bomo odnehali, naj pride karkoli. Kdor je za avtonomijo Slovenije, bo znami vzdržal do konca. Če odletijo kake smeti, bomo samo pridobili na notranji moči.

Sedanje občinske volitve bodo pokazale ali smo res avtonomisti, ali nismo. Vsak bo sedaj dokazal ali je res vztrajen in neustrašen mož ali so ga morda samo besede. Kdor bo volil s strankami, ki so si nadele vsa mogoča imena, samo da bi ljudi odvrnile od SLS, bo podpiral centraliste. Vse kroglice, ki ne bodo padale v skrinjice SLS, bodo izdajalske kroglice v hrbet slovenskega naroda. Po teh volitvah bomo šteli v posameznih občinah, koliko je Slovencev in koliko iskarijotov.

V nekaterih občinah se je pokazala potreba, da so naši postavili več kandidatnih list. Razne krajevne razlike in drugi taki razlogi so vodili do takih odločitev. Vsem tem kličemo: Glejte, da z vezanjem

trdilo, podpisano od župana in treh verdostojnih prič, da je dotični rekrut res bolan na omenjeni bolezni. Tudi v tem slučaju mora rekrut priti k naboru.

Odgovor fantom v Novem Sadu. Odpustili so se le tisti vojaki predčasno, ki niso potrebni. Ostali pa, ki so še potrebni, pa bodo morali najbrže odslužiti svoj rok. Naši poslanci, ki so že neštetokrat uspešno intervenirali pri vojnem ministru, bodo tudi sedaj storili, kar bo mogoče.

Vprašanje. Dovršil sem drž. trgovsko šolo v Ljubljani. Letos pridem na nabor. Ali imam pravico do dijaškega roka (9 mesecev). Ali bom mogel že letos v avgustu nastopiti vojaško službo? — O. M. R.

Odgovor. V smislu ministrske naredbe se tudi drž. trgovska šola v Ljubljani šteje med one šole, katerih absolventje imajo v smislu čl. 49, točka 1, pravico do dijaškega roka. Rekrutni komisiji se morate izkazati s spričevalom. Kar se tiče nastopa vojaške službe, prosite predsednika rekrutne komisije, da se Vam dovoli isto nastopiti že v avgustu.

svojih list pokažete, da ste odločni pristaši naše stranke. Pokažite pa, da ste naši somišljeniki tudi s tem, da ne poznate med seboj nikjer sovraštva in škodoželjnosti. V težkih časih, v kakšnih mi živimo, moramo posebej podčrtavati medsebojno ljubezen in razumevanje. Tokma, kdo dobi več je lahko zdrava, nevoščljivost pa bi bila začetek propada.

Se enkrat opozarjamo, naj se ne d nobeden, ki je Slovenec in avtonomist, zapeljati po kakih listih, ki nosijo potvorjena imena. Samo na dve strani bodo delili volilce ob sedanjih občinskih volitvah. Na eni strani bodo neustrašeni možje, ki hočejo in bodo izvojevali svobodo slovenskega naroda, na drugi strani bodo čistilci Pašičevega velesrbsstva in liberalnega iskariotstva. Premislite in odločite: Ali smo avtonomisti ali nismo.

p Prva poročila o občinskih volitvah. Komaj se je začelo volivno gibanje, že nam prihajajo vesela poročila. Kljub temu, da je v malih občinah treba samo 10 kandidatov za eno listo, je vendar že doslej čez 20 občin na bivšem Kranjskem, ki so vložile samo listo Slovenske ljudske stranke. Prve volitve so se izvršile v občini Stari trg pri Ložu. Lista Slov. ljudske stranke je dobila 17 mandatov, posebna delavska lista 2, med liberalne smeti jih je padlo 6.

p V občini Sp. Slivnica sta vloženi dve listi. Ena ima naslov SLS, druga »Gospodarska lista«. Pripominjamo, da je velika večina kandidatov na drugi listi tudi odločnih pristašev SLS. Povemo to, da nas ne bo kdo računal za kake nasprotnike avtonomistične SLS. Da sta dve listi, so vzrok krajevne razmere.

p Pozor volivci novomeškega okraja! Pri občinskih volitvah dne 29. junija bo naša skrinjica prva v sledečih občinah: Ambrus, Brusnice, Dvor, Ajdovec (prva Kmetjska zveza, druga SLS), Hinje, Dobrič, Mirna, Mirna peč, St. Peter, Prečna, Toplice, Velika Loka in Žužemberk. —

V Zagradcu bo skrinjica SLS druga, v Trebnjem pa tretja. — Volitve bodo od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer. — Zaupniki! Poučite naše volivce o razporedbi skrinjic na volišču.

p Pološaj v Belgradu. Kralj je na Bledu, Ljuba Jovanović se pa trudi, da bi spravil skupaj vladu brez Pribičevića. Pašić je poslal na Bled ministra, ki naj vedno obvešča kralja o dogodkih. Pašić se namreč boji, da se kralj ne bi premislil.

p Uboga »Domovina«. Liberalcem je njihovo iskariotstvo nad slovenskim ljudstvom težko padlo na vest, ki jo skušajo na vse načine potolažiti. Najbolj nerodna v tem oziru je brezverska »Domovina«. Ker ne priznava ne Boga, ne večnosti, ne odgovornosti, potem seveda zanjo ni greha in kupiči laž na laž, da bi vsaj malo omilila liberalno narodno odpadništvo. Toda v teh lažeh je skrajno nerodna. Tako trdi, da so naši poslanci glasovali za — vojni zakon. Zdaj pa naj gre kdo gledat v liberalne časopise od takrat, ko so je vršila debata o vojnem zakonu. In tam bo črno na belem bral, da so klerikalci proti armadi, ker dosledno glasujejo v vseh točkah proti vojnemu zakonu. In v Domoljubu je bil v več

številkah natančno popisani ves boj, ki so ga naši poslanci vodili proti posameznim točkam vojnega zakona in res dosegli nekaj olajšav. Dosegli bi jih pa več, ko se ne bi tako trdno ustavljali ravno — liberalci, ki so predlagali in glasovali za ostrejšo odredbo v vojnem zakonu, kot jih je predlagala vlada. Liberalci tudi vedno izjavljajo, da je prav, če gredo naši fantje v Macedonijo, češ, da se seznanijo z odnotnim ljudstvom. To vse naši ljudje prav dobro vedo in zato je laž o vojnem zakonu zelo, zelo nerodna. — In o kuluku! Naši poslanci so neprestano vpili v parlamentu proti kuluku, Domoljub je celo prinesel par govorov naših poslancev proti kuluku, ki so jih še govorili pred sprejetjem kuluka. In končno se je res edinole pritisku naših poslancev posrečilo, da je kuluk padel za vedno. Nerodna Domovina pa ne more preboleti, da se je našim poslancem vendarle posrečilo odpraviti to pristno po liberalno zamišljeno nasilje — in sedaj je treba lagati, lagati in lagati. Le lažite — iškarjotstva, ki ste ga učinili nad slovenskim ljudstvom, s tem ne boste zbrisali.

p *Avstrijskega kanclerja* dr. Seipla je napadel neki socialist Javorek, ki je dvakrat nanj streljal. Kroglja je šla kanclerju skozi pljuča, toda je za enkrat vsaka nevarnost izključena.

p *Privatna poročila* govore, da je v Romuniji nastala revolucija, kar bi ne bilo čudno. V Romuniji nasilno vlada manjšina, ki je do dna koruptna in gnila. Prav tako kot pri nas.

NAZNAMILA

n *Zadružno-gospodarski tečaj* v Bohinjski Bitrici se bo vršil v sredo po Binkoštih 11. junija t. l. Tečaj bo celodnevna za Bohinjsko dolino in so vabljeni vsi zadrugarji, zlasti pa člani načelnikov in nadzorstev zadrug. Predavatelje pošljeta Zadružna zveza in Gospodarska zveza iz Ljubljane ter se bo po predavanjih vršil tudi razgovor o željah in predlogih, ki jih imajo bohinjske zadruge glede poslovanja blagovnih, kreditnih, mlekarških in živinorejskih zadrug.

n *Brezovica pri Ljubljani*, Dramatični odsek tukajšnjega izobraževalnega društva vabi k dramatični predstavi »Dom«, katera se vprizori na binkoštno nedeljo popoldan ob 3 in ob 8 zvečer.

n *Pevsko društvo »Skrjanček«* v Smartnem ob Savi priredi na binkoštno nedeljo izlet na Rožnik. Sv. maša bo ob 8, daroval jo bo preč. g. dr. Breznik.

n *Na Tabru*, župnija sv. Trojica nad Cerknico bo tudi letos običajni shod binkoštno nedeljo popoldne in na binkoštni ponedeljek zjutraj.

n *Prvi letošnji shod na Gorjancih* pri Sv. Miklavžu bo binkoštni ponedeljek ob 10 dopoldne.

n *V Lurški kapeli* pri St. Jerneju bo binkoštni ponedeljek služba božja ob 10 dopoldne.

n *Pri sv. Primožu* nad Kamnikom bo letos cerkveno opravilo na binkoštni ponedeljek zvečer ob pol 8 in binkoštni torek zjutraj ob 5. To v vednost vsem romarjem.

n *Dobrovec*, Binkoštni ponedeljek se vrši na Klučevci slovesni blagoslov novih zvonov. Častilci M. B. prijazno vabljene k tej slovesnosti.

n *Pri sv. Jožetu nad Celjem* bo slovesna blagoslovitev dveh novih zvonov na trojiško nedeljo, dne 15. junija ob 9 predpoldne.

n *Romanje k sv. Emi na Koroškem*. One romanje, ki so se priglasi, pa se romanja niso udeležili, prosim, da mi povrnejo stroške za potni list, ki sem jih moral plačati v znesku 15 Din. — Matevž Demšar, posestnik, Zapreval, p. Poljane nad Škofjo Loko, vodja romanja.

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

SIROM · DOMOVINE

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Dne 14. julija se imajo vršiti tu volitve občinskega odbora. Na vse strani se je že pričela agitacija. Čas za vlaganje kandidatnih list se je pričel v ponedeljek, dne 28. maja. Za Slovensko ljudsko stranko je odbor tukajšnje Kmetске zveze kot volilni odbor SLS v sporazumu s več zaupniki pravočasno sestavil listo. — Samostojni so se združili s komunisti (ter napravili skupno kandidatno listo pod imenom »Kmetско-делавска« stranka. Svoj čas so demokrati in samostojni komunistom vzeli vse pravice, danes so si pa že pedali roke. Pač znak, da pri nas komunisti ne mislijo resno, ker se družijo z oštirsko stranko. Sam kmet in delavec Vale je nesel njihovo listo na glavarstvo. Ker sta bili obe listi naenkrat vlojeni, je določil žreb, katera naj bo prva. Žreb je odločil, da bo prvi skrinjica SLS. SLS stopa pred volivce s precej novimi močmi. Vsa kmet in nesebični strankar in pristaša SLS je brez premisleka podpisal listo in ji pritril. — Sedanji župan je ni podpisal in se zato ni na splošno želio zvestih pristašev ne nahaja na listi SLS. — Zvedeli pa smo, da dela svojo stranko in sestavlja posebno listo. Podpisov išče s tem, da agituira proti SLS s neopravičenim beganjem, kdo da bo župan in pa, da dela s sklerikalno stranko. SLS je zavrgel, pod imenom »Kmečka zveza« pa nima pravice nastopiti, ker je ravno odbor tukajšnje Kmečke zveze ob enem tudi volilni odbor SLS. Vsi somišljeniki SLS homo pa ostali to, kar smo bili in šli v boj za SLS, ki ne spreminja svoje barve in ki se neustrašno bori za pravice slovenskega ljudstva.

BABNO POLJE.

Sijajno javno zborovanje je imela JDS v nedeljo 25. t. m. v gostini kandidatna »Gospodarske liste za obč. volitve v Starem trgu. Plakati so vabili že več kot en teden, agitatorji pa pripravovali, da bo stvar »interesantna«, da bodo prišli trije govorniki iz Ljubljane, med njimi najbrže tudi vsaj en minister. Ker k nam redko kaže kak komedijant, se je nabralo ob 10. uri res lepo število ljudi, v ogromni večini naši pristaši, par Radičevcev iz bližnjega Prezida in eno omizje liberalcev, ker je prišlo nekaj tujih zraven, drugače bi bilo pri isti mizi še za nekaj naših ljudi prostora. Ob pol enajstih se začeli posajati liberalci nerazno, ker ministra ni bilo od nikoder. Zlasti bivši kandidat za konstituante, Ivan Benčina iz Starega trga, je hodil večkrat na cesto gledat, kdaj se bo dvignil oblak

n *Stara Vrhnika*. Tukajšnje gasilno društvo priredi vrtno veselico letos 6. julija, v slučaju slabega vremena 13. julija v jako bogatim sporedom, na katero opozarjamo slavno občinstvo že sedaj.

n *Iz Tržiča*. Deška in dekliška meščanska šola zaključil šolsko leto 1923—1924 v torek, dne 17. junija 1924. Vpisovanje v 1. razred in vse druge razrede se vrši 28. junija in 1. septembra 1924. Povernjalni izpiti bodo 29., 30. avgusta. V 1. razred se sprejmejo učenci, ki so dovršili 5. šolsko leto z dobrim uspehom. Učenci iz okolice Tržiča bodo dobivali v šolskem letu 1924—1925 protii malenkostni odškodnini v denarju ali živilih popolno hrano v šolski kuhinji ki je nastanjena v novem poslopiju meščanske šole, stanovali pa bodo lahko doma. Zato priporočamo staršem, da pošljejo svoje otroke v meščansko šolo v Tržič, česar do sedaj mnogi niso storili radi nedostatkov v prehranjevanju njihovih otrok. Revnejši dobe hrano brezplačno. Šolsko leto zaključil slavnostna IX. šolska akademija dne 14. in 15. junija, na katero vlijudno vabi ravnateljstvo.

n *Zahvala*. Zahvaljujeva se g. nar. poslanecu Jož. Gostinčar-ju, ki nama je s svojim vztrajnim posredovanjem pri ministertvu izposloval odškodnino za poškodbo povzročeno po požaru vseh leske iz železniškega stroja. — Anton in Jožefa Dremelj, posestnika. — Laverca, 1. junija 1924.

n *Izgubil sem rjavo denarnico* s precejšnjo vsoto denarja v Kranju od cerkve do Jahača. Pošten najditelj naj vrne v župnišče v Kranju proti nagradi. Bila je notri tudi srečka z Rakovnika in drugi računi. — Antonija Grošel, M. Ljubno, p. Podnart.

prahu, ki bi naznanjal prihod težko pričakovanega avta, a kot nalaše ta dan se veter ni hotel premakniti najmanjšega praška na cesti, da jo je lahko videl kilometer daleč prazno. Ko je minila tako v pričakovanju cela ura, so se pa tudi zborovalci naveličali čakati, in so pričeli odhajati. Da jih malo pomirijo, je prišla na zborovališče novica, da bo Benčina imel shod sam, ker ni ministra. Res je kmalu nato prišel Benčina in se vsedel k liberalni mizi pod dr. Krekovo sliko, a shoda ni otvoril. Govorilo se je pri liberalni mizi sicer mnogo, a za otvoritev shoda menda ni prišla nobena prava na misel. Ponujal se jim je neki liberalec iz sosednje občine, da bi on poročal, a se končno prišli do sklepa, da ne kaže, ker je med zborovalci nekaj »hudič«, ki bi ga takoj »zdelali«. Tako je bila druga ura čakanja še bolj dolgočasna, kot prva. Popoldne je prišlo poročilo, da se na vrtu pogrnja miza za liberalce, ki so prišli od drugod. V sobi jim je bilo menda prevroče. Zato se je še zadnjih 10 zborovalcev dvignilo in odšlo. Ker so bila v »Domovinic« zborovanja s kakimi 15 zborovalci »sijajno obiskani shod«, upamo, da bo naše zborovanje »nad vse uspešno manifestacijsko zborovanje na Bahnem polju«. Kandidat za občinske volitve ima pa vsaj to tolažbo, da je malo več stočil, kot bi bil sicer.

CERKLJE OB KRKI.

Na Binkoštni praznik 8. t. m. bomo imeli zopet razstavo, ker se zaključil II. gospodinjstveni tečaj. Razstava bo še bolj zanimiva kot je bila o Bežici, ker bo imela poleg vsega prejšnjega še tri nove oddelke in sicer: 1. domača lekarna in prva pomoč v nezgodah, 2. sivarstvo in 3. sadjarstvo. Pridite pogledat! Vstop je brezplačen!

SMARTNO PRI LITVI.

S 1. junijem je prevzela Slavinčeva prodajalno Kmetijska zadruga. Zdej pa velja: Svoji k svojim! — Za občinske volitve je vložila SLS dve listi, delavci eno (brez barve), liberalcem pa huda preda. — Na Binkoštno nedeljo popoldne ob 3 bo v Društvenem domu občini zbor izobraževalnega društva. Pridite, da začnemo z novimi močmi.

VELIKI TRN PRI KRŠKEM.

Pri nas je postalo zelo dolg čas, ker se naš »brilnat« dopisnik v Domovini že cel mesec ni nič oglasil. Čučno je to, saj ima tako zelo blizu sebe toliko stvari, o katerih bo umazana Domovina prav rada pisala. Čemu drugod iskati gnaja, ka ga je pa na domačem dvorišču tako silno velik kup. Le naprej! Če bomo prisiljeni se še oglašamo. Če bo takrat komu neprijetno vroče postalo, naj nam nikar ne zameri, ker začeli nismo mi. Na svidenje!

IZ PREDOSELJ.

Malokrat prineseš novice iz Storičeve dežele, dragi Domoljub, pa je vendar to tako lep kraj in se tudi toliko gibljemo, da bi zaslužili več pozornosti. — Novo ustanovljena posejilnica je že začela delati. V dveh nedeljah je že zbrala nad 37.000 dinarjev. Ko bodo ljudje videli, koliko to občini koristi, bodo gotovo ves svoj denar nalagali pri domači posejilnici. — Birno smo tudi imeli. Lepo je bilo. Ko se škof prihajali, so jim do sosedne vasi šli naproti fantje na konjih in kolesih, ravno tako smo jih zopet spremili v Naklo. Mlajev pa smo postavili kar cel gozd. Škof so lahko z veseljem gledali, kako od srca jih ljubijo ljudstvo, zlasti pa mladina. Birmancev je bilo 140. — Naša požarna bramba se je začela živahno gibati. 4. maja je priredila ljudem lepo zabavo z igrokazom: Kovačev študent. 25. maja pa je napravila tombolo. Lepo število mlajev za školov sprejem je naprosila in postavila tudi požarna bramba, tako da bodo pripadli njej za splošno ko-

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

GOSPODAR

Gospodarska obvestila.

CENE.

g Pred oslabiljenjem cen mleka. Produkcija mleka in mlekarških izdelkov je v Sloveniji zadnja leta izredno močno narasla. Mleko se sicer izvaža v precejšnjih količinah, vendar zaradi ne baš najugodnejših izvoznih prilik ne gre ves prebitek v inozemstvo. V Avstriji, ki je sedanja najboljša odjemalka mleka iz Slovenije, kažejo cene smer slabljenja. Težko bo prizadeto naše mlekarstvo po novi avstrijski carinski tarifi, ki predvideva precejšnjo uvozno carino na maslo in sir. Izvoz teh naših izdelkov v Avstrijo bo s tem skoro onemogočen. Le izvoz mleka v Avstrijo ne bo oviran, ker tudi nova tarifa ne predvideva na uvoz mleka nikake carine.

g Padanje cen poljedelskim pridelkom. Vsled dobre lanske letine so začele cene ajdi kakor tudi proso močno padati. Naš kmetovalec, kateri je zadnja leta prav dobro utržil ajdo kakor tudi proso, je v zadnjem času prisiljen to blago prodajati izpod cene. Vzrok temu je v prvi vrsti zmanjšani konzum kakor tudi zastoj v izvozu.

DAVKI.

Opozoritvene in opominske poštno položnice. Poštno položnice, ki jih davkoplačevalci prejema od davčnih uradov, povzročajo med njimi mnogo zmede in nepotrebne razburjenja. Da prinesemo malo jasnosti davkoplačevalcem in jim omogočimo nadziranje njihovega davčnega predpisa in plačanih oziroma še dolžnih davkov, si malo oglejmo te položnice. Ločiti moramo opozoritvene in opominske položnice.

Opozoritvene položnice. Kot znano, zapadejo neposredni davki v plačilo dne 1. februarja vsakega leta za I. četrtletje, one 1. maja za II., 1. avgusta za III. in 1. novembra za IV. četrtletje vsakega leta, tako da je celotni davčni predpis razdeljen v štiri dele in se plačuje na zgoraj označeni način. Na to plačilno dolžnost mora davčni urad opozoriti davkoplačevalce v mesecih januarju, aprilu, juliju in oktobru s posebnim razglasom potom županstev. Razen tega pa mora vsakemu davkoplačevalcu poslati še opozoritveno položnico, in sicer na sledeči način, ki velja za Slovenijo in Prekmurje razen Ljubljane in Maribora:

1. Davkoplačevalec, ki njegovo skupno plačilo z zastanki vred celo leto zneso 200 Din, dobi tako opozoritveno položnico v mesecu oktobru.

2. Davkoplačevalec s predpisanim in dolžnim zneskom od 200 do 1000 Din, jo dobi v aprilu in oktobru.

3. Oni z dolžnim in predpisanim zneskom od 1000 do 5000 Din v aprilu, juliju in oktobru in

4. oni z dolžnim zneskom od 5000 Din dalje pa v januarju, aprilu, juliju in oktobru.

Na teh položnicah mora davčni urad izkazati v mesecih januarju, aprilu in juliju vsakokratni čisti dejanski zaostanek za tekoče leto za vsak davek posebič, zaostanek iz prejšnjega leta pa v eni vrsti za vse davke skupaj. Na opozoritveni položnici v oktobru pa ima označiti celotni končni obračun, to je vsoto vseh za to leto predpisanih davkov in pa že izvršeno plačilo.

Te opozoritvene položnice imajo, kot že ime pove, namen, opozoriti davkoplačevalce, posebno še one z visokimi davčnimi predpisi, da plačujejo dolžni davek v delnih zneskih, ker bi enkratno plačilo dolžnih zneskov spravilo lahko davkoplačevalca v silno neprijetne razmere in plačilne težkoče. Zato naj vsak davkoplačevalec upošteva te opozoritve in naj nikar ne čaka.

opominskih položnic, ki jih pošiljajo davčni uradi zamudnikom štirinajst dni po zapadlosti davka v plačilo, in sicer vsako četrtletje v mesecih, ki na njihov prvi dan davek zapade v plačilo. Te opominske položnice povzročajo namreč stroške, ki so mnogokrat občutni. Treba je za zapadlo, a ne plačano davčno svoto plačati 8% zamudne obresti, poleg tega pa še za opomin 4% tirjanega zneska. Zato je v interesu vsakega davkoplačevalca, da redno plačuje predpisani mu in dolžni davek in da pazi na poštno položnico, ki mu jih pošlje davčni urad, ker tako kolikortoliko lahko nadzira, koliko se mu davka predpiše in koliko ga je že plačal, oziroma ga mora še plačati.

g Kakšne dohodke pričakuje finančna uprava v proračunskem letu 1924/1925 iz donosa davka na vojne dobičke? Proračun za leto 1924/1925 predvideva, da bo znašal donos vojnega davka za leto 1920 in prejšnja leta v omenjenem proračunskem letu deloma na že odmerjenem, a še ne poravnem ali na še ne odmerjenem davku 16,9 milijonov dinarjev. Po posameznih pokrajinah se razdeli donos nastopno: Srbija 54, Bosna in Hercegovina 15, Dalmacija 7, Hrvatska in Slavonija 35, Slovenija 8 in Vojvodina 50 milijonov dinarjev. Nizek proračun za Slovenijo dokazuje, da je v preteklosti več kot izpolnila svojo dolžnost in žrtvovala spricho večkrat prekomernih ocen za državo več nego je bila dolžna storiti.

g Proračun neposrednih davkov v proračunskem letu 1924/1925. Za posamezne pokrajine so za proračunsko leto 1924/1925 predvideni na neposrednih davkih nastopni donosi: Srbija 162 milijonov 604.557 dinarjev, Črnagora 9 milijonov Din, Bosna in Hercegovina 55 milijonov 249.600 Din, Dalmacija 15 milijonov 983.000 Din, Hrvatska in Slavonija 137 milijonov 800.000 Din, Slovenija 70 milijonov Din, Vojvodina 165 milijonov 65.000 dinarjev, skupaj 619 milijonov 202.157 dinarjev. Ako od te svote odštejemo zaostanke na vojnem davku, se izkaže, da bo Slovenija plačala na neposred-

nih davkih skoro eno sedmino vseh neposrednih davkov namesto samo eno desetino.

g Županstva pozori! Pokrajinska uprava dovoljuje sporazumno z delegacijo min. financ procentalne občinske doklade k drž. davku na vino. Odkar so ukinjeni dež. boletni uradi — dacarji — pobira večinoma te občinske doklade ob enem z drž. davkom na vino finančna kontrola. Doklade se plačujejo na čekovni račun omenjene delegacije, ki pa je dovolj zahtevala kar po 10% od pobrane doklade. — Z ozirom na to, da prejema župani le 1% od pobrane drž. trošarine na žganje (glej točko 16, čl. 116 troš. pravilnika, Ur. l. 3 iz leta 1924) in je to tedaj najmanj 9% ni kuluk, so nekatere občine že sklenile, naj se pobira doklada na vino na lasten čekovni konto občine. Pri tem bodo imele ugodnost, da bodo z denarjem, ki je v celoti namenjen njim, mnogo prej razpolagale kakor pa, če obide najprvo nenasitno drž. kaso. Finančna uprava v novjšem času itak noče ščititi občin, ako bi se kdo upiral plačevati občinsko doklado, čemu jašemo šimlja. — Da se pa ta kuluk vsaj nekoliko vzdrži, je izdal g. delegat dr. Šavnik naredbo, da se on od 1. julija 1924 dalje «za dovoljuje», in sicer od preklica samo s 6% mesto dosedanjih 10% režijskega prispevka od pobrane obč. doklade na vino. — Torej, če uvažujemo prej omenjeno točko 16, člena 166 troš. pravilnika, bomo imeli od 1. julija 1924 namesto 9%, še vedno 5% ni kuluk slovenskih občin.

ZIVINA.

g Cene živini. Maribor, dne 27. maja. Prignali so 13 konj, 6 bikov, 122 volov, 355 krav, 17 telet, skupaj 513 komadov. Povprečne cene za kg žive teže: voli, debeli 11.50 do 13, poldebeli 10.50 do 11.25, plemenski 10 do 10.50, bikli za klanje 10, klavne krave 10 do 11.50, krave za klobasarje 6.75 do 8.75, molzne krave 9 do 11.50, breje krave 9 do 11.50, mlada živina 10 do 11.50, teleta 13.75 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 25 do 27, II. vrste 22 do 24, meso bikov, krav in telic 19 do 21, telečje I. vrste 26 do 30, II. vrste 21 do 24, svinjsko meso sveže 22.50 do 35 Din. Prodanih je bilo 180 komadov, od teh 28 v Italijo. Kupčija srednja. — Maribor, dne 30. maja. Prignali so 327 svinj in 2 kozl. Povprečne cene za komad: prasci, 5 do 6 tednov stari 162.50 do 225, 7 do 9 tednov 250 do 350, 3 do 4 mesece 660 do 680, 5 do 7 mesecev 875 do 950, 8 do 10 mesecev 1125 do 1200, 1 leto stari 1600 do 1875 dinarjev. Mesne cene: kg žive teže 15 do 17.50, kg mrtve teže 20 do 27.75 Din. Koze komad 200 do 350 Din. Kupčija živahna; prodanih 215 komadov. Kupci večinoma iz Dravske doline.

g Prepoved uvoza živine za klanje v Švico. Ker so se pri uvozu češkoslovaške živine v Švico konstatirale nalezljive bolez-

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

ni, je do nadaljnjega zabranjen uvoz živine za klanje v Švico iz Avstrije, Mažarske, Češkoslovaške, Romunije in Jugoslavije.

IZVOZ IN UVOZ.

g Sporazum o izvozu vina v Češkoslovaško. Iz Beograda poročajo: Med našimi in češkoslovaškimi delegati se je dosegel sporazum glede izvoza vina v Češkoslovaško. Med drugim se je določilo, da znaša češkoslovaška uvozna carina za naša vina 2,5 Kč za 100 l.

g Izvoz konj v Avstrijo. Ministrstvo za poljedelstvo in vode v Beogradu je podvzelo korake, da se izvoz konj iz Jugoslavije v Avstrijo zopet dovoli, ker so konjske kužne bolezni že davno prenehale.

RAZNO.

g Kupčija s senom in slamo. Morda je ni panoge v trgovini, katera bi imela zaznamovati v tekočem letu tako veliko nazadovanje kakor ravno kupčija s senom in slamo. Kupčije v pravem pomenu besede sploh ni bilo. Svoječasno povpraševanje od strani Nemške Avstrije, nikakor ni moglo pripomoči do razvitja kupčije, ker si naš producent z ozirom na velike produkcijske stroške ni mogel prilagoditi izvanrednim nizkim nakupnim cenam. Zaloge so spričo prejšnjih dejstev pred durmi nove letine še prav velike ter je vsekakor pričakovati nadaljno nazadovanje cen. Svoječasno se je slovenska trgovina s senom in slamo prav močno udeleževala vojaških dobav, tako da je šlo skozi slovenske roke mnogo sena iz Bosne, kakor tudi iz hrvaških delov v Češko in druge avstrijske dežele. Danes pa je ista popolnoma na tleh ter je pričakovati, da bodo primorani vsi trgovci s senom in slamo v Sloveniji poprijeti se drugega plodnosnejšega dela.

g Prvi francoski kongres za trgovsko sadjarstvo, ki se je vršil 18. t. m. pri veliki udeležbi poslancev, strokovnjakov, zastopnikov sadjarskih organizacij in sadjarjev v mestu Tours, je temeljito pretresal vsa vprašanja, ki zadeva francosko sadjerejo in vrtnarstvo, v prvi vrsti pa dolino reke Loire, ki je kakor znano središče francoske sadjereje. Tajnik kongresa, M. Poter, je povdarjal, da sadjarska društva, sadjarske zadrage, množica knjig, ki se peča s produkcijo sadja na Francoskem, ne zadostujejo. Potrebna da je trgovska vzgoja producentov, izboljšanje in razširjenje pridelave, ki ne bo zadostovala samo za krajevno porabo, temveč bo upoštevala tudi oddaljene in inozemske irge. Pridelava se mora prilagoditi industrijskim potrebam. Izmed devetih predavanj, ki so jih imeli različni strokovnjaki, navajamo samo sledeče teme: obiranje, paketiranje in razpošiljanje sadja, sadjarske prodajne zadrage, pariški, angleški, švicarski, belgijski sadni trg, načini konzerviranja sadja, preskrba s sadnim drevjem, industrijska izraba sadja. Dokler se ne bomo začeli tudi pri nas tako temeljito baviti z gospodarskimi vprašanji, tako dolgo ni misliti na resničen napredek. Slovenski sadovnjaki rodijo letno nad 2000 vagonov sadja in mi ne ganemo niti z mazincom, kako bi razširili in izpopolnili to važno panogo slovenskega poljedelstva.

GOSPODINJA

Kako odganjati nadležni mrčes.

Še bolj sitna kot navadna muha, je velika muha, ki jo ponekod imenujejo tudi mesarska muha. Te muhe se kaj rade zbirajo po kuhinjah in shrambah, kjer ležejo jajčeca na meso ali druge jedi. V 12—24 urah že izlezejo male ličinke (črvčki). Zato nikoli ne puščaj mesa pa tudi drugih jedi nepokritih. Zaviješ ga lahko v čiste rute ali podvezneš pod žičast pokrov, ki pa mora stati na ravni ploskvi, ker sicer muha vrileze notri. Zelo priporočljive je tudi, da v poletnem času okna pri kuhinji in shrambi, zlasti če je to dvoje blizu ceste ali hleva, zapreš z žičasto gosto mrežo, ki jo nabiješ na oknov okvir in tako zabraniš nadležnim muham do mesa in jedil. Ako pa se je nabralo kje prav mnogo teh muh, izprazni ves prostor, zapri okna in vrata ter pokadi z žveplom. Omamljene muhe pometi in vrzi na ogenj. V poletnih večerih zlasti pred dežjem so prav sitni in nadležni komarji. Ti se pojavljajo prav številno v bližini stoječih voda. Zvečer in ponoči pridejo tudi v stanovanje in so zlasti med spanjem zelo nadležni. Njih pik sicer ni nevaren, ampak zelo boleč in srbeč in povzroča včasih velike otekline zlasti pri otrocih. Pregarjamo jih s tobakovim dimom; če pa nastopijo v večjih množinah, se zavarujemo pred njimi s tem, da zastremo okna s pajčolanom (gazom), skozi katerega ne morejo priti v spalnico.

Posebno ostudne pa so stenice. Te navadno zanesemo s sobno opravo, obleko i. dr. v čista stanovanja, ali tudi prihajajo skozi razpoke v zidu iz nesnažnih stanovanj in se, ako jih takoj ne opazimo in zatremo, silno naglo množe in so potem velik križ za cele družine. Najraje se vgnezdijo v posteljnjakih v špranjah, pa tudi v razpokah v vratih in zidu, za okvirji in vsemi lesenimi obbitki. Kakor hitro opazimo samo eno živalco, je treba razdreti postelje, omare in pregledati vse lesene stvari, kjer si le moremo misliti, da bi mogla biti v kaki špranji še katera, jih na mestu uničiti ter umiti vse lesene stvari in posamezne dele z močnim lugom ali s klorovo raztopino, vse špranje in luknje namazati s sublimatom, ki pa ga brez zdravniškega dovoljenja ne dobimo, ker je hud strup. Zelo učinkovita je tudi zmes terpentina in solne kisline, ki se dobi v drožeriji. To dvoje sta močna strupa. Če pa teh dveh sredstev ni mogoče dobiti, ju nadomešča petrolej, ki ga je pa treba večkrat na opisani način rabiti. Sploh je treba zaradi varnosti pred to nadlego prav pogosto vsa skrivališča teh živalc pregledati in namazati ta mesta tudi, čeprav parkrat nismo našli nobene stenice. — Stanovanja, ki so polna stenice, je treba zlasti v zidu dobro preiskati in luknjice in špranje z novim mortom (morebiti z gipsom) zamašiti, obbitke na tleh namazati na zadnji strani z enim izmed omenjenih strupov. — Zadnje čase ponujajo razna sredstva proti tej nadlegi, katerih se gotovo vsak rad posluž. Gospodinja, ki je imela v svoji hiši

stenice, pa misli, da jih je odpravila, naj kljub temu pogosto še preišče ona mesta, kjer jih je včasih našla, zlasti naj pregleda postelje, omare i. dr., ki stoje blizu peči; te živalce so namreč zelo trdne in odporne in se znajo skrivati dolgo celo brez jedi. Na potovanju, ko se dandanes prav težko že najde še čedno stanovanje, ozir. postelja, se zavarujemo pred močnim pikom teh živali, če kanemo nekaj kapljic limoninega soka na rjuho, ali pa vso noč pustimo goriti luč in tako stenice zadržimo v skrivališčih, ki jih pri luči navadno ne zapuste. Največ seveda trpe pred to nadležno živalco mali otroci po zibelkah, ki so prav pripravno skrivališče zanje. Večkrat lahko vidiš na otrokovem vratu, kjer ravno trak od srajčice nekoliko napne kožo, celo vrsto zabreklih rdečkastih pik. To naj ti bo migljaj, da ima tvoj mali te ponočne vasovalce, ki so za to malo bitje pravi krvososi. Tvoje delo je zdaj, da jih odstraniš. To najlažje narediš, če posteljnino prekuhaš, odejo razdereš in tudi prekuhaš, plevnico ali slamnjačo zažgeš, zibelko pa popartiš.

REGRATOVA KORENINA

in mlečni sok zelišča pomagata za zabasana jetra, zaslužen želodec in vranico, čreva, gliste, zlatenico, vranične bolečine, uli ured in bledičnost. Sveža korenina se uživa lahko kuhana in polita z oljem ali se skuha na sladkorju. Čaj se pije tako od sveže kakor od posušene korenine. Sok se iztisne in pije z mlekom ali z mesno juho, žličko soka na skodelico. Voda žgana iz regratovega cvetja krepi in pozdravi bolno oko, ako kaneš par kapelj v vodo in se umivaš z njo. Ta voda pomaga tudi za hude sanje. Namesto vode žgane iz cvetja si napraviš lahko izvleček iz cvetja. Namoči regratovega cvetja v žganju, drži 8 dni na soncu, pa odcedi. Pomaga tudi za krče. S čajem ni treba preveč zalivati. — Krava, ki dobi zelenega regrata, ima dosti in mastnega mleka.

RAZNO.

Pehtranov štrukelj iz hojanega testa. Nalij v lonček 3 žlice mlačnega mleka, prideni malo žličico sladkorja in 1—2 dkg drožja; vse to zmešaj in postavi na gorko, da vzhaja. Potem zlij v večjo skledo ½ litra vročega mleka, prideni 1 žlico sladkorja, 6 dkg surovega masla, osoli in zasuj z ¾ kg moke, dobro zmešaj, prideni hojane drože in na drože ubij eno jajce; nato vse dobro s kuhlenco stepaj. Stepeno testo potresi po vrhu z moko, ga pokrij s prtičem in pusti na gorkem hajati. Medtem pripravi ta-le nadev: vmešaj 4 dkg surovega masla, prideni par žlic kisle smetane in eno jajce. Ko je testo vzhajalo, ga stresi na desko, ki je potresena z moko, potresi še malo testo z moko ter nalahko razvaljaj in namaži s pripravljenim nadevom, potresi z drobno zrezanim pehtranom (eno pest) in s pestjo krušnih drobtin ter žlico sladkorja; zvij

IZOBRAZBI

Preberite, premislite in uvažujte!

Imamo po naši slovenski zemlji že lepo število hranilnic in posojilnic. Toda jih je še premalo, veliko premalo! Ali veste, kaj je glede združništva sklenil lansko leto katoliški shod? Hranilnico in posojilnico v vsako faro! To je ena izmed najvažnejših resolucij katoliškega shoda. Skrbite vsi, ki vam je izboljšanje gospodarskega in moralnega življenja Slovencev res na srcu, da sklep katoliškega shoda vsaj polagoma izvršimo. Goste mreže hranilnic in posojilnic je treba, da bomo vjeli vse ribe, pa tudi — ribice!

Pravi namen hranilnic.

Ali vršijo naše hranilnice in posojilnice svojo nalogo, kolikor zadeva varčevanje? Žal, da jih je veliko število med njimi, katere smatrajo za svojo nalogo le dovoljevanje posojil. Posojil pa morejo dovoljevati le toliko, kolikor ljudje že sami od sebe prinese denarja, prinese vlog. Koliko več denarja bi lahko imele naše hranilnice in posojilnice, ako bi člani načelstva in nadzorstva šli med ljudi, pa pojasnjevali in vzpodbujali, naj ljudje varčujejo in naj nosijo denar v domačo hranilnico in posojilnico. Potem ne bi ležali doma veliki zneski kmečkega denarja mrtvi, neplodni, ne nesoč obresti lastniku in ne donašajoč koristi nikomur, k večjemu izpostavljeni nevarnostim in tatovom.

Ena najvažnejših nalog hranilnic in posojilnic v vsakem kraju je ta, da navaja k varčevanju mlade in stare, moške in ženske, vse brez razlike. In ker hranilnice in posojilnice same ne opozarjajo na varčnost, bomo pa spregovorili v Domoljubu par besed o tem v zavesti, da ima Domoljub veliko bralcev in da so Domoljubovi bralci za pametno misel zelo dovezni.

Že mlad človek naj varčuje!

Ne bo dober gospodar, kdor se ni v mladosti navadil varčevanja. Zato je varčevanje važna plat mladinske vzgoje. Naj bi se tega zavedali starši, ako jim je na srcu sreča otrok, ako hočejo, da bodo njihovi otroci ostali na njihovem domu. Pred vsako hišo visita možnja in malha. Odvisno je od tega, kako boste otroke vzgojili, da si bodo zbrali eno ali drugo. Ako jih ne boste vzgojili k varčnosti, si bodo zbrali poslednje in bodo sami nesrečni v življenju, bodo v nesrečo še družbi.

Pritožujemo se radi, da je današnja mladina zapravljiva. Pritožujemo se radi nje veseljačenja in pijančevanja, radi nje gizdavosti in lišpanja. Vzgojimo jim zavest

štrukelj tesno ter položi v namazano podolgasto pekačo (pleh), postavi ga na gorko, da zopet vzhaja, pomaži s smetano ter speci. — Ako hočeš, napraviš iz tega potico ali pa male tri prste dolge štruklje.

odgovornosti, da mora fant v mladosti misliti na svoja stara leta. Pokličimo jim v spomin ono lepo slovensko prislovico: »Jablane, hruške in druge cepe, cepi v mladosti za stare zobe!«

Ako mladini danes govorimo o varčevanju, se zelo rada izgovarja, češ varčuje naj tisti, ki kaj ima. Tisti, ki nič nima, ne bo nikoli nič privarčeval. Proti temu je treba povdariti, da je temelj varčnosti vztrajnost. Ne s stotaki in tisočaki se varčuje, ampak z dinarji. Naši dedje so dobro vedeli, v čem obstoji pravzaprav varčnost, ko so rekli: »Zrno do zrna — pogača, kamen do kamna — palača«, ali pa: »Če vinarja ni, tudi goldinarja ni!«

Z malim začni!

Drugod se izgovarjajo, da bi že vabil mladino k varčevanju, toda niso take razmere, da bi mladina mogla kaj zaslužiti. Naša mladina se rada postavi s svojo bistroumnostjo in starši so na bistroumne sinove zelo ponosni. Toda žal ta bistroumna mladina mnogokrat nima iznajdljivosti, da bi znala kaj pridobiti in prihraniti, pač pa veliko iznajdljivost v tem, kako denar zapravljati in ga vleči staršem iz žepa. Zato je potrebno, da učimo mladino iznajdljivosti, kako poiskati sredstva. »Pridni najde pod vsakim grmom kos kruha, pod vsakim kamnom krajcar«. Tega pregovora ste se učili v šoli, da ga uporabljate v življenju. Koliko ima danes mladina prilike, da si zasluži male zneske! V nekaterih občinah so n. pr. plačevali za nabiranje hroščev po 1 Din za liter. Znan mi je slučaj, ko je 12 letno dekletce zaslužilo samo pri hroščih nad 250 Din. Potem pa, saj sami veste po deželi, kako sledi eno za drugim: jagode, borovnice, maline, gobe, zdravilno cvetje, bezeg, lipo cvetje itd. Vse se dobi za pridno delo in vse se proda za denar. In pa koliko manjših kmečkih del je takih, pri katerih zadoštuje otroška moč in sposobnost in za katera prav radi kmetje plačujejo otrokom primerno nagrado.

Naloga zlasti onih mož v fari, ki vodijo hranilnico in posojilnico, je, da skrbijo za vzgojo mladine k varčevanju, da s tem mladino odtegnemo kvarnim vplivom lahkomišljenega zapravljanja, zlasti pa jo varujemo pred največjim zlom in davkom: pijačo in kajenjem. Milijone in milijone denarja bi lahko spravile skupaj naš hranilnice in posojilnice, ako bi znale ravno mladino pritegniti v krog svojega dela in jo navajati k varčnosti.

In pri tem pomislite zlasti tole! Narod sužnjev, narod izkoriščanih bednih delavcev in kmetov bomo ostali, ako si ne bomo znali ustvariti lastnega kapitala, ako si ne bomo z lastnim denarjem znali ustvariti naprednega kmetijskega gospodarstva in zgraditi domačih slovenskih delavnic in tovarn. Za vse to pa je potreben denar, denar in zopet denar, katerega bomo spravili skupaj le z vztrajnim varčevanjem.

Kdo naj poučuje veronauk v šoli?

Za vernega, pa tudi za vsakega pametno mislečega človeka ni o tej stvari nobena dvoma. Vsak tak bo dejal: Tisti, ki je v to poklican, namreč duhovnik, ki ga pošlje škof.

Toda so pri nas nekateri ljudje in menda še bolj v Belgradu, ki hočejo, da najpoučuje sveten učitelj tudi verouk, nastavlja pa naj te učitelje državna oblast. Kako kratkoumni so pa ti bistroumni možje, jim je temeljito obrazložil pred par meseci v Ljubljani vseučiliški profesor dr. Kušej, o katerem pa moramo mimogrede predstaviti — posebej našim nadutim lažiprosvitljencem po deželi, da to ni nikak »klerikalec« (ko je šlo za trg Tabor v Ljubljani, da ostane Sokolom, kakšen halo je gnal), pač pa dosti resnicoljuben človek, ki pove, če treba resnico tudi javnosti brez ozira na levo al desno. Resnico, da nima država nikake pravice posegati v pouk krščanskega nauka, izvaja dr. Kušej iz cerkvenih postav, še bolj pa iz državne ustavne postavodaje, namreč iz člena XVI. stavka 8, ki se glasi: »Verski pouk se daje na željo roditeljev, odnosno varhov, ločeno po veroizpovedanju, a v skladu z njihovimi verskimi načeli.« O tem členu pravi dr. Kušej med drugim: Kdo naj poučuje krščanski nauk, ni sicer v ustavi naravnost določeno; vendar nas pa logična razlaga tega člena privede do zaključka, da sme krščanski nauk poučevati le tisti, ki more podati vse jamstvo, da hoče pri pouku vpoštovati načela dotične cerkve. Verska načela so pa stvari, ki jih more poznati in čuvati edinole vsaka verska zajednica in sicer samolastno. Tu si država ne more in ne sme prisvajati nobenega soodločevanja. Pa četudi bi postavila država izvrševalne komisije za verouk, ne da bi jih bila potrdila cerkvena oblast, bi bile take ustanove mrtev tvor, ker bi verski predstojnik mogel vedno zahtevati nadzorstvo nad verskim poukom in ugotoviti, da se isti ne vrši po verskih načelih.

Dostaviti pa moramo, da je tudi zakonodajalec predpostavljaj, da je treba za verski pouk pooblaščenje od strani cerkvene oblasti. To sledi jasno iz besedi: »ločeno po veroizpovedih«. Nikomur namreč ne pride na um, da bi n. pr. zahteval od učitelja ljudske šole v Sarajevu, da naj poučuje svoje učence v katoliški, pravoslavni, muslimanski in judovski veri in sicer zato ne, ker mu je to sploh nemogoče, obenem bi nastopile proti temu tudi vse verske oblasti. Dalje moramo reči, da bi se reklo, če prepustimo poučevanje krščanskega nauka svetnim učiteljem, toliko kot da morajo učitelji pripadati oni veri, katere pripadniki so povečini ljudje učiteljevega delokroga. Toda, kaj pa če bo učitelj premeščen, ali naj obenem s premeščenjem spretni tudi vero? Te posledice dovedejo do nemogočih zaključkov in so nasprotno ustavnim zahtevam, a obenem tudi verski svobodi, ki je po postavi zajamčena s tem, da je rečeno, da pri podeljevanju državnih služb ne sme biti odločivno versko prepričanje te ali one veroizpovedi. Zato smemo reči: Po črki in duhu ustave ne sme nihče poučevati kr.

(Dalje glej na naslednji strani spodaj!)

LISTEK

Sovrašтво in ljubezen.

»Pojdi z menoj v izbol« je svetoval gostilničar.

Oba sta šla v gostilničarjevo stanovanjsko izbo. S trepetajočimi prsti je Naglič odpiral ovitek pisma.

»Sedi, Herman, sedi!« Gostilničar ga je potisnil na zofo.

Naglič je bral. Tedaj je prebledel, okoli ust mu je vztrepetalo, brada se mu je stresla in na čelu je zagorela rdeča pega, kakor rana.

»Proketo! O — o — proketo!«

Papir je zdrsnil močnemu možu iz rok, sam pa padel z obrazom na zofo in zagrebel svoje prste v blazino.

»Kaj pa je, Herman, za božjo voljo, kaj pa je?«

Nikakega odgovora. Orjaško telo je krčevito trepetalo, glava se je zarila v blazino.

Gostilničar se je sklonil, pobral pismo in bral.

Nastopil je dolg odmor.

»Petnajst odstotkov, samo petnajst odstotkov!«

Prek je sedel na stol. Nemo je opajoval nesrečnega, ki je zamolklo ihtel. Rjave oči gostilničarjeve so se čudno svetlikale. Nekaj časa je stal popolnoma tiho, nato se je splazil po prstih ven in prodal zunaj čakajočemu pismonoši za 10 vinarjev žganja in piva.

»Ne pripovedujte v vasi ničesar o pismu,« je rekel pismonoši in vzel od nje ga 10 vinarjev. Nato je odšel v stanovanjsko izbo.

Oprezno je odprl vrata. Naglič je slo nel na zofi, noge stegnjene daleč od sebe.

»Herman!«

»No, kaj praviš? Si bral? Petnajst odstotkov! Kaj? Lopov!«

Toda saj mora biti kak zakon, Herman!«

»Zakon! Tepec! Zakon! Čeпустиš, da teta pes brez torbice okoli, ali če pozabiš tablico za voz doma, tedaj je zakon, tedaj te bodo že prijeli; toda če osleparijo človeka za tisoče, za več tisoč, za vse — tedaj ni zakona, tedaj se nihče ne zmeni — lopov!«

Prek je stopil bliže k mizi.

»To je strašno, Herman! In najhujše: ali delaš mene krivega?«

Naglič ga je pogledal.

»Tebe? Ha! Seveda si ti kriv!«

»Herman, to si prepovedujem...«

»Ah, molči! Kakšen pomen ima, če delam tebe krivega? Ali bom dobil svoj de-

nar nazaj? Ne! Zgubljeno je, zgubljeno! Toda, da si mi prigovarjal, da si mi noč in dan trobil v ušesa, to je pa drugo poglavje, Prek!«

»No, dobro je, Herman! Dobro je! Ne bom ti več svetoval. Niti besedice ti ne ročem več in če te...«

»In če te takoj vrag vzame! Vem, Prek, vem! In je čisto dobro tako!«

»Je že prav! Baš to sem zaslužil!«

Prek je stopil k oknu in gledal na prašno cesto, Naglič se je dvignil.

»Tako! Sedaj grem, da povem svoji bolni ženi in potem lahko gremo beračit.«

Prek se je počasi obrnil.

»Herman,« je rekel z gorkim glasom, »Herman, če boš potreboval prijatelja!«

Naglič ga je pogledal s trpkim smehljajem.

»Če bom potreboval prijatelja, bom prišel k tebi. Zaresi se na to, Prek.«

Par sekund sta si gledala v oči.

»Z Bogom, Prek!«

Preko ceste je šel Naglič in preko svojega dvorišča. Nič ni videl, nič ni slišal. Ko je prišel v vežo, je obstal, kot da išče poguma. Od zgoraj se je začul votel kašelj. Mož se je zdrznil. Počasi je stopal po stopnicah in odprl vrata. »Kako ti je, Ana?«

Nežna žena, ki je ležala v postelji, ga je začudeno pogledala in s strahom vprašala:

»Kaj ti je, Herman?«

»Ana — kaj naj mi bo?«

»Herman, nekaj se je zgodilo! Nekaj ti je, Herman, kaj ti je?« Omahnil je na stol poleg njene postelje in položil glavo na hladne blazine. In kakor vedno pride težko preko moških ustnic poznanje krivde, tako je bilo tudi sedaj.

»Ana — špekuliral sem — in sem izgubil.«

Živa rdečica je šinila preko bledega ženinega obraza. Sprva ni ničesar rekla, nato pa je vprašala:

»Ali je mnogo, Herman?«

»Mnogo, Ana! Zelo mnogo! Preko — preko štirideset tolarjev.«

Bolnica je omahnila v blazine in položila desno roko preko čela in oči. In v temnem molku je sedel mož ob njeni postelji. Nikakega glasu. Samo parkrat je žena zakašljala. In solnce je zatoхло sijalo v sobo.

V to smrtno turobo je dospel nenavaden zvok. Spodaj iz vrta se je čulo otroško petje: »V cvetju mladih dni.«

Naglič se je trudno dvignil. Ni imel poguma, da bi pogledal svoji blede ženi v oči. Počasi je stopil k oknu in se naslonil na zid.

Čudovit prizor se mu je nudil na vrtu. Ni videl vsega, ni videl Jančka, ki je stal smešno okrašen, niti tujih otrok, videl je mrtvega piščančka, ki je ležal v jami, okrašen s cveticami in modrimi trakovi, videl je svojega krasnega otroka, Magdaleno, in videl je svojega edinega sina, ki je stal doli, obločen kot duhovnik in pomenljivo

rekel: Vita brevis! Vita difficilis! — Življenje je kratko! Življenje je težko!

V srce so zadele moža te besede. Vrnil se je k postelji bolne žene in pokril obraz z obema rokama.

V Zabukovju je korakal gostilničar gor in dol po prazni gostilniški sobi. Bil je vsekakor zelo vznemirjen. Pri vsaki mizi je obstal in bobnal po njej z debelimi, kratkimi prsti. Vedno ga je vleklo k oknu, a ni imel poguma, da bi stopil prav blizu. Oči pa so se obračale vedno in vedno na Bukovje. Tako je bil zatopljen v svoje misli in zamaknjen ob pogledu na lepo posestvo, da niti ni opazil, kako so se vrata odprla in se je pojavil na pragu mož, ki ga je opazoval precej časa.

»Čudovito lepo posestvo, Bukovje, kaj ne, Prek?«

»Ah — h — da — da — seveda — seveda; ah, ti si, Gorec, tako si me —«

»Prestrašil, kaj ne? Haha! Res čudno je, da se krčmar ustraši, če pride gost.«

»Misli! — misli! sem samo —«

»Premišljeval si baš o tem, kako bi bilo pravzaprav res prijetno gospodariti na Bukovju, tedaj sem pa prav po neumnem prišel jaz in te zmotil v tvojem premišljevanju.«

»Ti si pa res šaljivec, Gorec. Vedno znaš povedati kako šalo. S čim naj ti postrežem?«

»Prav nič! Samo nekaj te hočem vprašati, Prek — ali on že ve?« in pokazal je s prstom proti Bukovju.

»Kaj — kaj naj bi vedel?«

»O polomu — in o petnajstih procentih!«

»Gorec, odkod veš zopet to? Saj ni mogoče!«

Oni se je smejal.

»Veš, če je človek cunjar, kot jaz in se prepeljava s svojim vozičkom po deželi okoli, tedaj mnogo zve. Kdor je pravi cunjar, ta vse zve.«

Krčmar je pogledal Gorca z nemirno švigajočimi očmi.

»No, radi mene! On že ve. Imel je pač smolo! Mene to nič ne zadeva, Gorec. Ali ne?«

»No, da! O da! Pač, pač!«

Cunjar se je smejal pri tem. Prek je skočil pokonci.

»Mene da to zadeva? Mene? Kaj pa? Kaj pa na primer? To bi rad vedel. Kaj pa, Gorec?«

Ta se je naslonil na omaro, zaprl na pol svoje oči in rekel čisto mirno: »Nekaj ti hočem povedati, Prek. Glej, lahko bi komu prišlo na misel, da bi bilo pravzaprav zelo prijetno, če bi bilo Bukovje in Zabukovje zopet združeno. — Pusti me, da govorim, Prek, ne vznemirjaj se! Torej, če bi bilo vse skupaj eno gospodarstvo! To bi si kdo že lahko mislil. Ne? Toda, to bi bila zelo neumna misel, Prek, zakaj Nagličeva družina ne bo šla od tam proč!«

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10.

ščanskega nauka, ako ni dobil za to pooblaščenja od cerkvene oblasti. Kdor dela drugače, ruši osnovna pravna načela naše države. Prav zato svetuje dr. Kušej, naj naša država čim prej sklene z Rimom konkordat, v katerem bo določeno, da poučujejo krščanski nauk kakor doslej od države plačani, pa od cerkve pooblaščeni veroučitelji duhovniki

»Ne vem kaj misliš, Gorec. Niti v sanjah ne mislim kaj takega. Naglič je moj prijatelj.«

»Je tvoj prijatelj, Prek. To je lepo od tebe! In ker si torej svojemu prijatelju z delnicami svetoval tako v nesrečo —«

»Gorec, to si prepovedujem!«

»Ker si mu tako svetoval v nesrečo, pravim, mu boš moral sedaj pač pomagati, da se izkoplje iz tega.«

»To je predrznost, Gorec! Kako prideš do tega? To te prav nič ne skrbi!«

»Prav nič me ne skrbi, Prek, imaš prav! Toda baš to, kar me nič ne skrbi, to me zanima. Prek, prav prijateljsko ti hočem sedaj nekaj povedati: če boš z Nagličem podlo ravnal, tedaj te bom razupil po vsej deželi. Razumeš? Kot cunjce te bom prodajal v sleherni hiši!«

»Sedaj mi je pa dovolj, Gorec! To mi rečeš v moji hiši?! Tožil te bom in če rečeš samo še eno besedo —«

»Me boš vrgel ven. Imaš prav, Prek, tudi jaz bi storil tako! Toda šel bom že sam. Moje mnenje veš. Zdravstvuj, Prek!«

Gorec je še slišal, da je gostilničar nekaj zasikal za njim, a se ni brigal za to. Iz gostilniške sobe, v kateri je kislodolko dišalo, je stopil na prosto cesto, ožarjen od solnca. Mal voziček je stal tu, v katerega je bil vprežen velik, črn pes z belimi lisami.«

»Ali si mogoče videl Henrika Nagliča, Pluto?«

Pes je veselo zalajal.

»In mogoče celo oskrbnikovega Jančka?«

Pes je še glasneje zalajal.

»Ali si jih res videl, Pluto? Rad bi vedel, kje tičijo.«

Pes je lajal kot nor in se izkušal iztrgati iz vprege. Cunjar se je sklonil in ga osvobodil.

»No, išči, Pluto, išči!«

Mogočni pes je izginil pod plahto. Krik in klicanje na pomoč se je začulo iz malega voza, vmes pa se je čulo divje pasje lajanje. Cunjar pa je stal in se smejal in solze so mu padale po nagubanem, prašnem licu.

Par čevljev se je prikazalo na vozu, v njih je tičalo dvoje četrtošolčevih nog, in polagoma se je prikazal ves mladi dijak. V tem se je v vozu razvijalo divje tulenje in lajanje.

»Ti si nor, Pluto! Moj obraz, joj, moj obraz!«

Mali voziček se je gibal in tresel od ljutega boja, ki se je odigraval v njem. In potem se je prikazal v njegovi temni odprtini živ klopčič in desno od ojnice je paprtini živ klopčič in desno od ojnice je naščuval psa. Kaj bo vendar rekel moj oče za svoj klobuk. Pfu! Matija, to si bom zapomnil. To je grdo od vas.«

Janček se je dvignil z razpraskanim obrazom.

»Od pogreba prihajamo,« je rekel tožeče in potrto opazoval zmečkani očetov klobuk. »Privoščili smo si malo šalo in zlezli v cunjarjev voz in takoj je naščuval psa. Kaj bo vendar rekel moj oče za svoj klobuk. Pfu! Matija, to si bom zapomnil. To je grdo od vas.«

Cunjar se je smejal, da se je ves tresel.

»Vi malopridneži! Kajne, to bi bila šala, da bi vas Matija Gorec peljal v vas! No, ne tuli, Janček! Za pokvarjeni klobuk oče ne bo nič rekel; on nikdar nič ne reče; kvečjemu pretepel te bo.«

Te besede niso bile nikaka tolažba za Jančka in zato mu je obljubil Matija Gorec nov pogrebni klobuk. Ima namreč dva. Enega še od svoje mladosti, drugega je podedoval. Janček naj gre takoj iskat najlepšega, še preden se vrne oče s polja in zve, kaj se je pripetilo njegovemu »žalnemu klobuku«.

Sedaj je bila dečkova potreba odstranjena. In ko je po par kritičnih vprašanih radi podedovanega klobuka, dobil tolažilno zagotovilo, da sta oba Gorčeva klobuka res krasna izvoda svoje vrste, se je sam vpregel poleg sicer tako ljubljenega Plutona in je peljal z njim voziček po cesti proti vasi.

V mali razdalji sta sledila Matija Gorec in Henrik Naglič. Nastal je večer. Posamezni kosci so se vračali s polja.

Matija Gorec je pogledal svojega mladega spremljevalca, ki je imel sivo obleko s kratkimi hlačami in bel slammik. »Pravzaprav smešno zgledaš tu na vaški cesti,« je rekel.

»Da, Matija, veste, jaz bi bil tudi mnogo raje zopet doma.«

»Ali ti ne ugaja v šoli v Breslavi?«

O da, če je človek sedmi od osemindesetih, je to čisto dovolj. V francoščini imam samo zadostno sicer mi gre čisto dobro. Toda, veste Matija, najhujše je, da mi je vedno tako tesno.«

»Gotovo se te včasih poloti domotožje, Henrik?«

Deček je krotil svoj glas.

»Da, toda to povem samo vam, Matija! Sicer bi se preveč sramoval. Moji tovariši bi rekli, da sem mevža. Toda meni je vedno tako tesno. Ne morem za to. Posebno po počitnicah. Nekoč nisem štiri tedne obul delavniških čevljev. Nisem jih hotel osnažiti, ker — ker se jih je držalo blato od doma!«

Cunjar se je obrnil v stran in je rekel s pritajenim, nekoliko zamolklim glasom:

»Se boš že še naučil to premagati, Henrik! Ali ne bi bil rad doktor, ali duhovnik, ali kaj takega?«

»Ne, Matija, nočem! Doma hočem biti zopet, kjer ste vi vsi.«

»Hočeš biti kmet, Henrik?«

»Da. Poglejte, Matija, saj bi bilo vendar škoda za naše lepo posestvo, poglejte, od tu, od divje dešnje se lahko pregleda vse naše polje. Mnogo ga je! Ali ne, Matija? Pravzaprav smo bogati. Toda tega ne povem v Breslavi. Samo na to mislim vedno, da imamo tako lepo posestvo.«

Cunjar se je naglo sklonil ob rob ceste, utrgal stebelce kislice, vgriznil in pljunil daleč od sebe. Njegov pogled je šel preko zlatih poljan, ki so se razprostirale levo in desno od njega, in so pripadale sedaj še Nagliču.

»Bomo že gledali, da boš lahko postal kmet. Bomo že videli!« je rekel.

Za cerkev Mar. Pom. na Rakovniku se išče popolnoma suh hrastov les.

Ponudbe in cene na VODSTVO SALEZIJANSKEGA ZAVODA RAKOVNIK — LJUBLJANA.

Učenca za mizarško obrt sprejme takoj Ivan GOLJAR, mizar, Podgora 3, št. Vid nad Ljubljano. Hrana in stanovanje v hiši, drugo po dogovoru. 3166

OD DANES IN VČERAJ

PRITLIKAVCI V SREDNJI AFRIKI.

Najmanjši pa najstarejši narod na svetu so Pigmejci, ki jih omenja že stari grški zgodovinar, »oče zgodovine« Herodot. Njihova telesna višina ne presega 1,50 m in živijo v Afriki, Aziji, Ameriki i. dr. Pinardi so pa še zelo malo preiskani, ker prebivajo v neprodirnih pragozdih, kamor še ni stopila noga evropskega potnika. Najboljše podatke o njih so nam doslej podali misijonarji, ki se ne ustrašijo nobenih težav in so tako pripomogli v veliki meri, da so se znanstveniki začeli zanje bolj zanimati.

O takem plemenu, živečem v srednji Afriki, poroča tudi P. Schumacher, ki je misijonaril 15 let blizu njih in jih dobro spoznal. V domačem jeziku se imenujejo Batwa (v ednini Umtva). Njihovo življenje je še zelo priprosto in tudi nepokvarjeno, dokler ne pridejo v stik z bolj pokvarjenimi rodovi, ki so že zablodili v razne verske in moralne grozote. Za orožje jim služi lok in tudi sulice. Od črncev, ki gredo skozi njihovo ozemlje, zahtevajo neke vrste davek, ne upajo si pa nad Evropejca, ker se boje njihovih pušk, ki jih imajo za največje strahove. Živijo pa čisto ločeno od drugih v nedostopni samotni in sosedni narodi jih zelo prezirajo, ker bivajo skupaj v pragozdu z opicami, jih smatrajo za pripadnike opičjega rodu, kar je seveda popolnoma napačno. So še precej otročji in tako si o njih marsikaj pripovedujejo:

Nekoč je šel Umtva s svojo ženo na potovanje. Mož prebreds reko, žena pa mu vrže čez otroka na blazini. Toda otrok pade v vodo, mož vjame samo blazino in ves vesel vzklikne: »Sreča, da sem bil uren, sicer bi še blazina padla v vodo!« Namesto, da bi šel lovit otroka, se začne pripravljati na maščevanje nad reko. Zakuri velik ogenj, razbeli kamen in ga vrže v vodo. Ko voda zašumi: pfii, ji obljubi še maščevanje matere in sorodnikov. Doma pa je pripovedoval drugim: Reka je ugrabila otroka, jaz pa blazino; sreča, da sem tako velik junak!

V njih deželi je izbruhnila vojska. Nekaj Batva je bežalo, a za seboj zapazijo sovražnika. Kaj storiti? Sklenejo se poslikati s črtami in pikami (tetovirati) in se napraviti kot mrtve. Eden se vleže za grmovje, drugi v nek jarek itd. Ko pridejo sovražniki, zagledajo prvega in eden reče: Glej, glej, kako je ta Umtva lepo tetoviran! Res je, se oglasi Umtva, kako bi se šele čudil, če bi me videl prej, predno sem se ves namazal! — Toda, saj ta človek živi! so vzkliknili sovražniki in ga takoj umorili. Drug Umtva pa zavpije iz svojega skrivališča: »O neumnež, al ti nisem že tolikokrat povedal, da ne moreš držati jezika za zobmi?« Tudi tega so ubili in na podoben način so se izdali vsi.

Nekoč so se podali Batva, 10 po številu, s svojimi tovari na pot. Pri prvem počitku zavpije eden: »Eden izmed nas je izginil!« — »Ni res,« je odvrnil drugi, »saj

8. državna razredna loterija

8. in 9. julija t. l.

5 premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku pet mesecev izžrebalo se bude

25.000.000 in 650.000 Dinarjev

rez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti:

Ev. 1.500.000, 1.000.000,

500.000, 400.000, 300.000,

150.000, 140.000, 130.000,

100.000, 90.000, 80.000,

70.000, 60.000, 50.000

Dinarjev itd. itd.

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka 80 Din

Polovica srečke 40 Din

Četrta srečke 20 Din

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! — Hitra in točna potrebšala — Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije:

Bančno komandno društvo

A. REIN in drug

(Oddelek razredne loterije)

Preradovičeva ul. 2. Zagreb Gajeva ulica 8.

Telefon 17-03 in 20-26.

Poštini predal: 380.

Prije Medjunarodna banka d. d.

(odlo drž. razr. lutrije.)

so še vsi tovari tu! — «Stopite vsi v vrsto! Glejte: devet!» Nešteto krat so šteli in vedno so našli samo devet. Kdor je štel, je sebe pozabil šteti. Ko so se naveličali štetja, so vzeli svoje tovore in šli dalje.....

«To vse», tako pristavlja misijonar, so pa samo zunanosti in sodbe drugih. Če se posreči prodreti v njih gozdno samoto, bo najbrže sodba drugačna.»

PLAVAJOČE LADJE ZA AEROPLANE.

V Ameriki so napravili 2 velikanski, zelo močni in zelo hitri ladji, imenovani Saratoga in Lescinglon. Služili bosta kot plavajoči pristanišči za aeroplane. Tako ogromne so mere teh velikanov, da se čudijo celo Amerikanci, ki so velikih reči že tako navajeni. Siroji imajo moč za 180.000 konjskih sil in jih gonijo štiri vijaki. Vsak vijak ima dva električna motorja z 22.000 konjskimi silami. Ladji sta dolgi 850 čevljev, široki 150 čevljev, hitrost je pa 33 morskih milj na uro. Čevljev je 30 centimetrov in pol, milja pa 1850 metrov. Vsaka ladja proizvaja toliko elektrike, da bi zadoščevala za mesto, ki ima 700.000 prebivalcev. Ljubljana ima 53.000 ljudi, s predmestji pa 65.000. Namen ladij je, da bodo popravljali aeroplane lahko kar na prostem morju.

UNICUJOČI ŽARKI.

Anglež Matthews je znašel žarke, s katerimi lahko na veliko razdaljo ustavi motorje v aeroplanih, tako da ne morejo naprej in morajo na zemljo. Tudi avtomobile itd. lahko ustavi. Menda pa napravi še hujše reči, ubije lahko živali in ljudi. Taki žarki bi imeli velikanske posledice, če bi jih dobil pravi človek v roke, vsaka vojska bi bila nemogoča. Matthews je ponudil svojo znanost angleški vladi v zakup; ta mu je pa premalo dajala in je ušel sedaj z aeroplanom v Pariz, kjer se pogaja sedaj s francosko vlado glede nakupa žarkov. Takoj so pa poslali Angleži za njim drug aeroplan in mu prepovedali vsako prodajo. On pa pravi, zakaj mi pa niste več ponudili. O stvari bomo še poročali.

OSREDNJA VINARSKA ZADRUGA ZA JUGOSLAVIJO V LJUBLJANI

a) ima na zalogi **pristna VINA**

najboljša

po ugodnih cenah;

b) SPREJME

potnike in krajevne zastopnike

c) ODDA V NAJEM ali PRODA

PAVILJON na veleseljmu.

PISARNA: Kongresni trg štev. 2.

KLET: Spodnja Šiška štev. 77.

Dve Deering - kosilnici

malo rabljeni, blago iz mirnega časa, kakor tudi BENZ-MOTOR, 3½ PH, ceno naprodaj. Istotam se sprejemajo kmetijski, kakor tudi drugi stroji v strokovno popravilo. Prvovrstne reference na razpolago. — Fr. Foltyn, splošno ključavničarstvo, Dravice nad Ljubljano. 3110

CROBATH

FRANC d. z o. z. KRANI

Na debelo in drobno. — Prepričajte se pred nakupom.

Zahtevajte pri trgovcih na dožel in kupujte manu-fakturno blago od stare leta 1885 ustanovlj. tvrdke

Najvarneje nalagate denar v pupilarno varnem zavodu

Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani,

Dunajska cesta 32. (Hiša Zadrugne Zveze).

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU?

Prevelika občutljivost? Bolečine olajšajo in telo naredi odporno masiranje in univanje s pravim Fellerjevim ELZA-fluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstotkov doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Flzafluid št. 16, Hrvatsko.

3 leseni podi s svislami, dobro ohranjeni,

se prodajo 7. junija t. l. — Lastnik: JOSIP JAVORNIK, Zalna, pošta Višnjagora, Dolenjsko. 295

Preklic. Podpisani prekličem vse, kar sem govoril o posestnici Mariji SPELIC iz Korit kot neresnično. — FRANC SMOLIC, gostilničar, Dobruš. 3119.

Preklic. Podpisana prekličem vsa obrekovanja zoper Franceta Smolič iz Dobruš in Julijo Zupančič kot neresnična. Prekličem tudi vsa obrekovanja zoper Josipa Slak, gostilničarja iz Šmavra, in Marijo Pucelj, trgovko s semeni iz Korit kot neresnična. — MARIJA SPELIC, posestnica, Korita. 3118

Slaba navada je najpoprej le tvoj gost; kakor hitro pa je sedla za mizo, je že tvoj gospodar.

Kako nerazsoden je človek! Utrinke zvezd občuduje, zato ker se tako nenavadno pojavljajo; zvezd samih pa ne občuduje, zato ker tako mirno stoje in svetijo.

Bavarna velikost ZA NAGLUHE

Gospod K. K. v H. piše doslovno: Slišni bobnič je pri meni čudovito učinkoval. Sem kot preroben in ne morem dovolj glasno dati duška veselju, da čujem zopet vsak pogovor. Pri NAGLUHOSTI je ušesni bobnič «GORKA» neobhodno potreben. Nosi se v ušesu komaj vidno in se uporablja z velikim uspehom pri šumenju v ušesih, nervoznosti itd. Tisoči v rabi. Nebrojno zahvalnic. Pojasnila zastoj. Glavna razpošiljalna G. WEISS & Cie., Wien IV. - R 17, Wiedener Hauptstr. 41. — Razpošilja se prosto pošt. in car. Pred ničvrednimi ponaredb. se svarti.

KUPUJTE

vse Vaše potrebnosti, novodošlega pomladanskega in letnega **BLAGA** za ženske in moške obleke, svilo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotenino, oksfort, cefir, cvilih za madroce, očeje, koče, posteljne garniture L. dr. Najnovejše svilnate in čipkaste rute in šerpe pri znani domači trgovini

Janko Češnik, Ljubljana, Lingarjeva in Stritarjeva ulica

BLAGO SAMO ČEHOSLOVAŠKI IZDELEK!

Opozorjam ženinine in neveste pri nakupuopreme (bališa) cene znatno NIZKE in ZMERNE.

NAJCENEJŠE in najboljše **MANUFAKTURNO BLAGO** kupite edino le pri meni. Oglejte si mojo zalogo s krasnimi letnimi vzorci. Na zalogi ima vedno sveže najboljše špecerjsko blago po znižanih cenah. **Krasno moko** oddajam še vedno pod dnevno ceno. — Velika izbira v finih kosah in brusnih kamnov, katere oddajam po posebno znižanih cenah. — Najboljši splitski **CEMENT** stalno v zalogi, ter oddajam ponovno po znižanih cenah. — Za obilen nakup se najtopeje priporočam in bodem vsakogar kar najbolje postregel.

J. MENART — trgovec — DOMŽALE.

Dalmatinski

la portland cement

SVETOVNE ZNAMKE

SALONA (Tour)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno tvornica »SPLIT«, del. družba za cement

Portland iz skladišča v LJUBLJANI,
Aleksandrova cesta št. 12.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri **Josip Petelinc**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika stotim potrebnosti za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje. Galanterija in vse drobno blago.

Reja **KRAV** se izplača le, če so

dobre mlekarice

Vsestranske skušnje pa so pokazale, da so najboljše mlekarice tiste, ki jim redno polagaš

lanene tropine,

ki so priznane najbolj redilno in zato najcenejše krmilo za živino in prašiče. Prvovrstne, kemično preizkušene lanene tropine dobiš najceneje naravnost iz tovarne

Zabret in Ko, Britof pri Kranju.

Oddajajo se v vrečah po 50 kg.

Malo POSESTVO naproday v bližini kolodvo-
ra Mokronog-Bistrica na Dolenjskem. Več pove-
lastnik **Ludvik Vokauz**, Ljubljana, Gajeva ul. 14.

Za botre in birmance

nudi veliko izbiro raznega **VOLNENEGA** in peril-
nega **BLAGA** in sicer:

sukno, 140 cm široko . . . od Din 55.— naprej
ševiole v vseh barvah . . . od Din 50.— naprej
razno blago za obleke . . . od Din 16.— naprej
bela in modra kontenina . . . od Din 15.— naprej
cefirje . . . od Din 12.— naprej
Nadalje razno **hlačevino**, žamet, platno, cvilb,
odeje, svilene in navadne rute, otroške obleke,
predpasnike, moške srajce, vseh vrst kravate,
nogavice itd. — **PAZITE** na **NASLOV** tvrdke:

F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA št. 29
(v bližini zmajskega mostu). — Vsakdo se lahko
prepriča, da kupi tu tako poceni, kot nikjer drugje.

M-O-D-R-O-C-E

dobro napravljene vseh vrst: Vrhnj afrik modroce
400 Din, spodnji (federmodroc) 425 Din, mreže za
postelje 175 Din, šima od 35 Din dalje, afrik 5 Din
dobite tudi izgotovljene modroce in te vam napravi
po izbiri blaga in po meri takoj najceneje
specijalna zaloga tapetniških izdelkov

RUDOLF SEVER
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 6.

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena
sredstva: proti mišim in podganam Din 7-50, za
ščurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 5 Din,
proti mrčesu 3 in 7-50 Din, mast proti ušem 5 Din,
mast proti ušem v obleki 7-50 Din, proti mravljam
7-50 Din. Refer za diščenje madežev 7 Din. Pošilja
po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij. M. Jünker,
Zagreb, Petrinjska ulica 8/III.

NAJBOLJŠA KOLESKA, šivalne **STROJE**, vsako-
vrstne stenske in žepne **URE** ter vse dele koles
kupite najceneje v trgovini **PLEVEL** v Preski
pri Medvodah. 3169

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogo-
voru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred
vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo
in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **ne-**
omejenim jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega več-
kratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 160,000.000.

POZOR:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomladanske potrebščine za MOSKE, ŽENSKE, KROJACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE, OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„POD VELBOM“
LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. — Obreštuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne dviga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami.

Mokrotarje zdravilo reditega si kupite pravilno. Čezno močan, fin in poceni!

ki ga pa dobite edino v veletrgovini E. Stermečki, Celje. Trgovci en gros-cene. Istotam se letos prodaja po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki, nogavice in vse drugo modno blago. **Narocite cenik!**

Volneno in perilno blago
kakor tudi vse vrste manufakturnega blaga dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri tvrdki

R. Miklauc Ljubljana
Lingarjeva ulica - Medena ulica
- Pred Škofijo.
Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo!

NAJBOLJŠA JE IN OSTANE
»PEKLENSKA KOSA«
Dobi se po vseh večjih trgovinah ali pa pri
F. S. ŠKRABAR
samoprodaja »Peklejskih kos« -- VIŠNJAGORA.

ZVONOLIVARNA
ZVONOGLAS
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON 5774
HITRA POSTREŽBA
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI MARIBOR

OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI
HARMONIČNO AKORUČNI TRAJNI GLASOVI

Zastonj Vam BLAGA za obleko da in perilo nikdo ne toda po izredno nizkih cenah ga dobite pri tvrdki
»DANICA«, Majzelj & Rajšelj
Ljubljana, Turjaški trg 1 (bivša Preskrbovalnica). Velika zaloga sukna, hlačevine, žameta, kontenine, tiskovine, etamina, blaga za žimnice, odev, pletov, nogavic, kravat, naglavnih rut, srajc, ovrtnikov, jopic, nahrbtnikov, ter najrazličnejšega drugega blaga. - Istotam zaloga USNJA vseh vrst. **VSAK NAJ SI OGLEDA!** — KROJACI in preprodajalci poseben popust. 2175

MERAKL
barve, trnila, lake, kit, emalje, čopiče in zajamčeno čisti firnež najboljše kakovosti nud.

MEDIČ-ZANKL družba Z. O. Z.
Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana -- Medvode.

Vsako množino OGLJA kupi
proti takojšnjemu plačilu tvrdka BRATA KOLENC na MIRNI (Slovenija). 2926

HALO! **HALO!**
IVANKA: »Prav radovedna sem, kam pojde Perko na sejem, ker jih toliko na en dan pade.« — PRIMOŽ: »Si bode že boljše izbral.« — IVANKA: »Saj to je, ker po 5 boljših na en dan pade.« — PRIMOŽ: »Meni pa to prav nobenih sivih las ne dela, bom pa v Domoljuba pogledal, in ta mi resnico pove: Kdor boče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejmu v Kamniku, Žužemberku, Škocjano, Brežicah, Zdenški rebri, St. Jerneju, Kočevju in Crnomlju

na stojnici Franc Perko.

ZOPER SLABOKRVNOST
SLABO PREBAVO in OSLABELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj »AROMATIČNO ŽELEZNATO TINKTURO«, ki jo izdeluje lekarna »Pri angelu varhu« na Vrhniki. — Je izvrstnega okusa, ne kviri zob in jo uživajo odrasli in pa otroci z najboljšim uspehom. 1 steklenica (pol litra) stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, priporočljivo pa je zaradi cenejše poštnine naročiti vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpolož! Pišite na lekarnarja HOČEVAR-JA na VRHNIKI!

„SALONIT“
AZBESTNI ŠKRILJ nadkrijnje strešno opeko zbog svoje trpežnosti, je izredno abek in elastičen, kljubuje vodi, mrazu, vročini, vlagi in vremenskim neugodam.

Sestoji iz prvovrstnega Portland cementa našega lastnega proizvoda in najboljšega azbesta iz prvovrstnih svetovnih rudnikov.

Ako uporabljate **Salonit**, prištedite denar in čas. Vsak poedini varčen gospodar, kateremu je ležeče na tem, da pokrije svojo stavbo trpežno in lično, si bo osvojil za pokrivanje svojih poslopij edino **SALONIT**.

SALONIT je neizgorljiv in nepremočljiv. Ako Salonit uporab., prihranite na stroških. lažji je kot vsak drug proizvod sedanosti. Obvaruje pred vlago, ognjem in strelo. Nimate nikakih vzdrževalnih stroškov. Izborna izolira vsako zračno izpremembo. Trpežen in vzdržljiv proti najsiln. viharju.

Vzorci, cenike, kataloge, navodila in proračune pošiljamo brezplačno.

„Split“ d. d. za cement Portland, Ljubljana.
Zastopniki in zaloge v vseh večjih krajih.

Zadružna gospodarska banka d. d.
Telefon št. 57. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon št. 57.
v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.